

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Papež o športu.

Moderna buržoazijska „zlata mladina“ hira. Označuje jo duševna tepest, ki jo semtertja zdramijo k nekemu napol življenju liberalne besede natolčnice. Telo je sito in omehkuženo, duša naveličana, misli prazne, čustva nizkotna, navzunaj vse elegantno, v resnici pa posurovelo. Ne pravimo, da je vsa mladina taka, lahko pa trdimo, da je okužena ona, ki je podedovala berno dedščino svojih liberalnih očetov, duha brez poleta in telo brez moči. — Odtod v današnji družbi toliko nervoznosti, prenatlženosti in utrujenosti, odtod razbrzdano in anarhija v npravnem in umskem oziru.

Katoliška cerkev, ki se vsigdar zaveda svoje reformatorske naloge med človeštvom in ki ima zato tudi vso potrebno in zadostno silo, je to zlo izprevidela in pričela z delom. Pri tem se je sijajno izkazalo, da cerkev zna uporabljati vsa sredstva, ki jo najpreje in najuspešnejše privedejo do cilja. V tistih časih, ko je vladala surova pest in klativiteško nasilje, je cerkev vzgajala svetnike, ki so v nasprotju s svojim časom, gojili moč in življenje duha in pokorjevali svoje telo; dandanašnji pa cerkev upošteva dejstvo, da je modernemu svetu poleg samozataje in stroge asceze treba tudi krepkega telesa, svežosti in eneržije, da se razvije krepak duh, ki bo kos težkim nalogam, stavljenim od razvoja sodobne kulture. Cerkev je seveda v vseh časih zabičevala stari rek: Mens sana in corpore sano, a za naš vek velja to še prav posebno. Treba nam je čilejše in bolj zdrave mladine, krepkih mož in starčkov, ki jim ostane srce mlado; treba nam je ljudi, ki ostanejo celo svoje življenje idealni.

Poročali smo že, da so se vsa italijanska katoliška telovadna in športna društva združila v veliko zvezo in priredila od 5. do 8. oktobra t. l. v vatikanskih vrtovih velike vaje in dirke pričo sv. očeta. Vaj in obhoda, ki se je vršil iz cerkve sv. Ignacija, kjer je maševal kardinal Cavnis

med fanfarami trobent po celem Rimu do dvorišča sv. Damaza v Vatikanu, so se udeležila sledeča katol. sportna društva: Velites iz Monze, Don Bosco iz Sampierdarena, Immacolata iz Genove, Virtus iz Galarate, Robur et Fides iz Varese, S. Ambrosius iz Milana, Fortitudo iz Briosca, San Marco iz Benetk, Fides et robur iz Turina, Ekselsior tudi iz Turina, Riceratoris iz Velletri, Alacritas iz Mariana, Leonina iz Luina, Fulgor iz Asti, Giovane Voltri iz Veltri, Artigianelli iz Turina, San Teodoro iz Genove, Fermezza iz Inveriga, Salus iz Cambiana, Libertas iz Lecca, Lambrina iz Ponte Lambra, Juventus iz Benetk. Iz Rima je bilo navzočih 6 telovadnih društev in društvo Giovane Roma. Vaje so bile raznovrstne, telovadske in vse športne, ne izvemši biciklističkega. Dragocena darila je razdeljeval telovadec sv. oče sam, med razdeljevanjem, ki mu je prisostvovalo mnogo-brojno in odlično občinstvo, je igrala godba in slovesno so se povesele zastave. Pericoli, voditelj telovadnih društev, je potem v krasnem govoru povdarjal pomen športa med katoliške mislečo mladino. Govor Pija X. je tako pomenljiv, precizen in lep, da ga je prinesel in komentiral celo poluradni „Giornale d'Italia.“ Govor slove sledeče:

„Sladko tlažbo občutim, ko stojim v vaši sredi, dragi, ki predstavljate katoliško mladino, polno plemenitih čustev, požrtvovalnih dejanj in težkih, a sijajnih zmag. Namestnik Kristusov sem, naslednik Gospodov, ki je najrajši bival med mladino in v njeni sredi užival neskaljeno veselje; zato mi nareka srca, ko vas gledam pred seboj, da vam izpovem, da vas ljubim vi me ne smete smatrati zgolj za očeta, ampak tudi za brata in nežnega prijatelja: vaš trud, telovadbo, ciklizem, alpinizem, vaše tekmovalne, atletične in druge vaje odobrujem in iz

dna srca blagoslovjam vas in delo, ki se mu v prostem času posvečate. Telesne vaje oživljajo duha ter premagajo nemarnost in lenobo, materi vseh pregreh; vrh tega pa je medsebojno telesno tekmovalanje podoba tekmovalja duha, da napreduje v npravnem oziru. Vedno se vas bom z veseljem spominjal. Vam pa ponavljam, bodite močni, da branite svoje telesno in duševno življenje, ostanete zvesti sinovi cerkve in ohranite v sebi podobo božjo. Premagajte vse ovire, ki se vam stavljajo nasproti v boju življenja. Nečem vam nalogati velikih žrtev, jaz želim zgolj to, da bode vaša leta vesela in čila, da boste v starosti, v jeseni življenja nabirali rož, ki ste jih sejali v vaši spomladi. Podlaga vašim vajam pa bodi strah božji, in s pomočjo vašega zdravega zgleda boste izvrševali sredi vaših tovarišev pravo apostolsko delo. Pet ukazov je dolga, kratka pa pot zgle-dov. Poleg vsega vam je treba pobožnosti, da ostanete dobri kristjanje. Jaz niti od daleč nočem strogo obsoditi modernega časa, a srce mi krvavi, ko vidim, koliko mladeničev hodi po krivih potih, kako so indiferentni in kako moralno oslabei. Ne sramujte se, da ste katoličani, a bodite to ne po imenu, ampak dejansko.

Tisti, ki vas sedaj zasmehujejo, se bodo še klanjali vaši kreposti, tako da boste slavili zmagoslavje vaših dobrih del, katerim podelim svoj apostolski blagoslov. Blagoslovljeni tudi vi, vaše rodbine in vsi, ki simpatizirajo z vami!“ To so besede, morda nič manj važne, kot kaka okrežnica. Vsi katoličani smo pozvani, da stopimo na torišče, kjer tekmuje toliko struj, ki si medseboj nasprotujejo; zanesimo med moderni svet jasnost in trdnost svojih nazorov, silo krščanske etike in tekmujejo z vsemi v vseh strokah. V tem je ravno moč katoličanstva, da je univerzalno, da rado prizna, kar ima

v sebi zdravo jedro in da ne zamaže nobenega sredstva, ki zamore ozdraviti in prenoviti človeško družbo. Zato začnimo tudi mi gojiti telovadbo in športne igre v katoliških, zlasti mladeniških društvih! Marsikje se pri nas premalo upošteva potreba mladine po telesnih vajah. Pomnimo, da bo duh naše mladine veder in krepke le, če bo telesno čvrsta in zdrava. Mi ne maramo nezdravih in sitnih pobožnjakov v društvih, ampak mladeničev jasnih načel in krepke volje. To pa se doseže le, če se skrbi za harmonični razvoj vseh človeških sil — tudi telesnih. Zato pa pridno na delo, naša vrla mladeniška društva! Za Lahom ne smemo zaostati!

Revolucija na Ruskem.

Dogodki v Peterburgu V Peterburgu nič več ne zaupajo vojaškim četam. Častniki izjavljajo, da sta dve tretini armade na strani vstajšev. V peterburških predmestjih se množe slučaji, da se borijo vojaki z vstajši.

Peterburg so zapustili francoski bankirji, ki se se pogajali o vojnem posojilu. Vlada je nasproti vstaji brez moči. Boje se, da izbruhne tudi revolucija v carjevi palači. Zaprlji so 92 intendantnih gardnih in mornariških častnikov, ker so se udeležili shoda na vseučilišču.

Varšavski listi včeraj niso izšli. Izhajajo le posebne izdaje z brzojavkami peterburške brzojavne posredovalnice. V Varšavi se bile zaprte včeraj tovarne, banke in drugi zavodi. Prekucuhi so zažgali več voz na varšavski cestni železnici. Stavka se je pričela tudi v Lodzu in okolici, kjer stavka več kakor 100 000 delavcev. V varšavskem predmestju Praga so umorili včeraj nekega orožnika. V Lodzu so zaprte vse trgovine. Nekaj odprtih trgovin so ondi oplenili. Več tisoč delavcev kroži po cestah. Delavci trgajo zastave, ki so bile razobešene povodom neke dvorne svečanosti „Czas“ pa poroča iz Varšave, da so bile včeraj ob 12. odprte trgovine in razmere normalne. Konec stavke železničarjev pričakujejo za danes.

LISTEK.

Enajsta roža.

Ana se je napravljala na isto pot, ki jo je hodila že več let. Pet let — od tistih dob, ko so se prvič resno zamislile oči, tiho se ozrle nazaj po življenju, po malo lepem, s trnjem poraščenem. Takrat se je bilo rodilo spoznanje, v strahu so se stresle mlade prsi, ni bila lepa bodočnost, ki so jo zagledale oči . . .

„Kako pa gre ta pot? Kje pa se je pričela ta pot?“

Ej, začudila se je štiridesetletna šivilja, preplašena je pogledala na svoje dete. In ob tisti priliki so se čudno odprle njene oči. Saj ni več stalo dete pred njo, saj so bile oči že zamišljene, saj so se že prešerno dvigale mlade prsi, saj že niso visele več kite po hrbtu . . .

„Kako . . . no! . . .“

Glej, dekle je stalo pred njo, zdaj je zahtevalo tisto kratko in nelepno povest . . . Neprijetno je bilo šivilji, grizla je nit, sklonila se je globoko dol do kolena.

„No, kaj! . . .“

Neprijetno je bilo, Ana je hotela povest.

„Tvoj oče je umrl, štiri leta je, kar je umrl.“

„Zakaj pa ga ni bilo nikoli vseh enajst let prej?“ . . .

Zaropotal je šivalni stroj, potem se je ustavil, šivilja je trgala belo nit.

„On ni naju rad imel, samo mene davno . . . Potem se je oženil drugje, potem me ni več poznal.“

Ana je videla tedaj daleč nazaj in ni bilo lepo, kar je videla. Temno, polumazano, komaj en sam žarak sredi širokega blatnega polja . . .

Ropotal je stroj, solnce je sijalo v sobo, zazvonilo je zunaj po vseh dolinah in holmih. In je zvonilo in ni nehalo zvoniti tako žalostno, kakor je zvonilo tistikrat.

„On ni bil moj mož, samo tvoj oče je bil . . .“

Potem je ropotal stroj, ni se čulo zvočenje, ki je plulo nazaj nad hribi in goličavami.

„Kaj ni nikjer njegove slike? — Kje pa je pokopan?“

Ana je mislila na očeta, na sirovega in trdega moža, ki je ni obiskal in pogledal vseh dolgih enajst let. Gledale so njene oči in so ga videle — sirovega, neprijaznega, nikoli nasmeha na obrazu . . .

„V desnem kotu je pokopan, na visokem črnem kamenu je napisano njegovo ime. Danes se pozna njegov grob; lepo je

popravljen, sveče gorijo ob robu, deset cvetov leži po njem. Na današnji dan pride njegova žena z deseterimi otroci, vsi so črno napravljeni, vsi pokleknejo ob grobu in melijo in kadar vstanejo, položi vsak na grob belo, veliko in lepo cvetočo rožo. Lahko je poznati danes grob, deset belih, velikih rož leži po njem . . .“

Potem je vstala šivilja in je vzela sliko iz velikega zaklenjenega kovčega. Velika slika je bila, že davno obledela, ob robu orumenela.

Ana je gledala sliko in kakor je gledala vanjo, tako se je ozrl v njen obraz mlad in lep fant. Čisto je bilo čelo, ponosne so bile oči, visoko je bilo telo in močno. Nič ni bilo na obrazu nelepega, nič sirovega ni bilo nikjer, nič neprijaznega ali trdega. Ani je prišlo na pamet, da se je včasih nasmehnil ta obraz, da so se nasmehale oči, sklonila se je velika in močna postava. No, in potem je bilo vse lepo in prijazno, tako je bilo, kakor na spomlad, ko se nasmeje nebo, ko se nasmeje solnce, na glas se nasmeje tam iznad zelenega hriba . . .

Tistikrat je bil večer. Zvonilo je od vzhoda do zahoda, luči so gorele po grobovih, bil je Vseh svetnikov dan. V desnem kotu pokopališča je stal črn velik spomenik, vanj je bilo vklesano veliko zlato ime.

Ped njim je bila ruša, dolga široka, potrebena s črno prstjo, obdana s svetlimi lučmi. In dol od spomenika do konca je ležalo deset velikih belih rož in zdaj ko je bil mrak, ko je šel samo še tuintam samotni človek, je prišla tiho Ana, v črno ruto zavita in je pokleknila in je darovala rdečo, temno rožo. Največja je bila ta roža od vseh, ob strani je ležala in ljudje niso vedeli njenega pomena.

Tako je hodila Ana to pet že štiri leta in kadar bo zazvonilo spet od vzhoda do zahoda in bo zvonilo tako žalostno in ne bo nehale zvoniti tako mrčno, kakor še ni nikoli zvonilo, se bo napravila Ana na pot. Kadar bo mrak, se bo napravila z veliko temnordečo rožo, da je položi ob vrsti belih rož, da se bodo čudili ljudje in ne bodo vedeli, kaj pomeni samotna enajsta roža. Mrak bo. Ana bo videla daleč nazaj, vso svojo minulost bo pogledala, vse nelepno polje z redkokterim žarkom. Mrak bo in Ana bo videla v svojo nejasno bodočnost. Kaj se sveti tam, kaj hoče vstati solnce? Sveti se, hoče vstati solnce, ne more vstati, nikoli ne bo vstalo . . .

Dehtela bo roža samo tisti večer, samo tja do polnoči in umorili jo bodo življenja mrazovi . . .

V Rigi se je zbralo predvčeršnjim večkrat ljudstvo, a je ljudstvo razkropilo vojaštvo in policija. Včeraj se je vršil boj pred stolnico. Dva dragonca sta bila ranjena, en konj ustreljen. Število ranjencev ni znano. Ob 5. popoldne je bila napadena neka dragonska patrulja. Dragonci so štirikrat ustrelili in ranili mnogo oseb, smrtno nevarno je bil ranjen neki dragoon. Stavko so proglasili na finski železnici od Peterburga do finske meje. Oblasti so morale odpoklicati 6000 na Finsko poslanih vojaških čet, ker so bili prešinjani s preukajskim duhom. Če bi izbruhnila sedaj vstaja na Finskem, ruska vlada nima ondi na razpolago dovolj vojakov. Stavka na finskih železniških progah je prvi korak k vstaji Fincev. Pri nekem spopadu v Revalu so oddali vojaki dve salvi. Ubitih je bilo 45, ranjenih pa 90 oseb.

Predvčeršnjim so proglasili v Odesi po več okrajih začasne vlade. Popoldne so pričeli graditi barikade. Ko so zasedli delavci in dijaki barikade, so pričeli streljati nanje kazaki, ki so ubili in ranili mnogo oseb. Vstašem se je pridružila tudi neka vojaška patrulja. Delavci so zgradili prvo barikado na Jamskajski cesti, na Aleksandrovm trgu in še na petih drugih cestah. Barikade so zgradili ponajveč iz voz cestne železnice in iz kočij. Vstaši so oplenili na Richelreui cesti neko zalogo za orožje. Kazaki so nastopili s vsej lastno brezobzirnostjo proti vstašem. Število odeskkih žrtev je jako veliko. Vse belnišnice, kakor tudi vseučiliška klinika so prenapolnjene ranjencev. Med ubitimi vstaši je največ še nedoraslih šolskih učencev, vseučilišnikov in deklic. Policija sama odvaža mrtve in ranjence in ne pove števila žrtev. Oblasti ne zaupajo pehoti in pošiljajo proti vstašem le orožnike in kazake. Gubernator je pozval odeskko prebivalstvo, naj zapusti mesto. Vojaki so morili tudi otroke. S krvave silo upajo zadušiti v Odesi vstajo.

Boji v Kijevu so se ponavljali včeraj. Število mrtvih in ranjencev je vedno večje. Prebivalstvo je zelo razburjeno. Zarpte so banke, šole, gledališča in zabavalice. Pred kolodvorom so nastavljene strojne puške.

Ustavili so brzojavni promet med Peterburgom in Dunajem.

Vstaja na Kavkazu. Erivanski generalni gubernator princ Napoleon se je odpovedal in odpušča danes nazaj v Rusijo. Izjavil je, da s svojimi pooblastili ne more umiriti dežele, ki se je uprla. Erivanski generalni gubernator postane kazaški general Jankevič, ki je nedavno zadušil s silo vstajo v Tiflisu.

V Tiflisu so proglasili predvčeršnjim splošno stavko, ki se najbrže razširi tudi po drugih kavkaskih mestih. „Matinu“ poroča, da je bilo čuti streljanje po vseh tifiških mestnih delih. Več oseb je bilo ubitih v bližini kolodvora. Na vojake in policijo so streljali delavci v tifiški tobačni tovarni. Vojaki so odgovarjali delavcem s salvamimi. Ubitih in ranjenih je bilo mnogo delavcev, a tudi vojakov in policistov. Mesto je bilo predvčeršnjim v temi.

Primož Pakiž †.

Včeraj popoldne ob 2. uri se v Sodražici pokopali starost dež. poslancev kranjskih, g. Primoža Pakiža. Navzlic slabemu vremenu se je zbralo mnogo bližnjih in oddaljenih sorodnikov, prijateljev in znancev, da obče spoštovanemu in priljubljenemu pokojniku izkažejo zadnjo čast. Mnoge je zadržal debeli sneg, ki ovira promet. Izpreved od domače hiše v Zamostecu do Sodražice je vodil pred. g. ribniški dekan Dolinar v spremstvu šestih gg. duhovnikov. Na čelu je korakalo domače gasilno društvo, dva na konjih, z zastavo pevsko društvo „Glas“, ki je pred hišo, v cerkvi in na pokopališču zapelo tri žalostinki, razni občni, odbori, gg. orožniki in mnogo domačega ljudstva. G. dež. predsednika je zastopal vladni svetnik dr. Gsettenhofer iz Kočevja. Izmed tovarišev-poslancev so se udeležili pogreba gg. Jaklič, Košak, Pfeifer in dr. Žitnik. Ljubljanski župan g. Hribar, ki je želel zastopati kot načelnik narodni napredni klub pri pogrebu večletnega dragega tovariša, se je moral med vožnje vrniti, da se udeleži važnega posvetovanja klubovih načelnikov. Iz Ribnice je bilo več odličnih oseb, med njimi sodni svetnik g. Višnikar, g. notar Gruntar, g. dr. Schiffer, g. dr. Robida, graščak g. Rudež, župan g. Klun in več gospej; iz Ljubljane gospa dr. Jenkova in brat g. Lenč iz Laverce itd. Vence so položili na krsto, katero so vozili štirje črni konji: Redbina Pakiževa, dež. odbor, klub kat. nar. poslancev, klub nar. naprednih poslancev, rodbine dr. Jenkova, Skrbecova iz Loža, Lovšinova, Lovrenčičeva in Bikuličeva iz Sodražice, rodbina Grabek,

občini Sodražica in Gor. Mozelj, vas Zamostec, pevsko društvo „Glas“, dom. župnik Traven, ognjegasno društvo itd. Zlati zaslužni križec pokojnikov je pred krsto nesil obč. svetovalec M. Gruđen. Pogreb je bil izredno veličasten. Ob gomili je govoril dež. poslanec dr. Žitnik: Predragi rejaki! „In ostane mi edinole mrliška jama.“ Te resne besede svetopisemskega Jaba mi pridejo na spomin ob novi gomili na božji njivi, kamor ste ravnokar položili telesne ostanke nam vsem dragemu prijatelju in mnogolletnega zvestega tovariša. Se minolo sredo je bival v naši družbi, izvršujoč svojo poslansko dolžnost. Ko smo si segali roke ob slovesu le za nekaj dni, pač nismo sutili, da zadnjič v življenju iskrenemu svojemu prijatelju stiskamo desnico in da ga tako nenadoma neizprosna smrt iztrga iz naše srede ter položi na mrtvaški oder. Bolest mi trga srce, ko kot večletni njegov dober prijatelj po naročilu in v imenu svojih, po raznih nujnih opravkih zadržanih ožjih tovarišev v deželni zbor od njega jemljem slovo. Bil je vrl krščanski mož, mož stare korenine v pravem pomenu besede. Značaj njegov je bil plemenit in kremenit, čist kot gorski kristal. Pokojnik ni poznal ne hinavščine, ne zavisti. Odkrit je bil njegov obraz, odkrito njegovo srce. V političnih bojih marsikoga onesnaži čestno blato. Vrlega pokojnika pa, ki je skoraj 32 let v deželnem zboru zastopal svoj domači okraj, niso ogrdile pene razburkanih valov, ker branila in ščitila ga je njegova tiha nprav. Pokojni naš Primož Pakiž je vsled svojih vrlih užival vsestransko spoštovanje. Če o kom, smem reči o njem, da ni imel sovražnika. Vestne in marljivo je izvrševal vsa dolga desetletja svoje poslanske dolžnosti in zagovarjal koristi svojega velivnega okraja z ono stvarnostjo, ki se ne more ovreči, in z ono prirojenostjo, ki razoroži in omeči tudi nasprotnika. Kot marljiv in izkušen gospodar, mož zdravega razuma in bistrega pogleda za koristi kmečkega prebivalstva je pokojnik mnogo izposloval in koristil deželi in ljudstvu kot mnogoletni član cenilne komisije, okrajnega cestnega odbora, okrajnega šolskega sveta in občinskega zastopa. Vi kot ožji njegovi rojaki ste poznali njegovo vestne marljivost in vzgledno nesebičnost, zato ste ga vedno pošiljali v te važne zastope, v katerih je delal čast vam in sebi. Vlada sam mu je v priznanje njegovih zaslug odličil meška prsa njegova z zlatim križcem. A ostala mu je le tiha, temna jama! Dosegel je lepo starost 76 let. Doživel je mnogo veselih in grenkih trenutkov. Umrl je na petu tudi kot žrtev svojega poklica. Zapustil je mnogo sorodnikov in odkritih prijateljev, a njemu je ostala le mrliška jama. Bil je mož poln usmiljenja in sočutja do sebrata in trpina. Rad je delil dobrote in dajal modre svete, a njemu je ostala le temna jama. Ljubil je svoj narod od mladeniške zavesti do sive starosti. Pazljivo je zasledoval razvoj in velik napredek svojega ljubljenelega naroda. Veselil se je z njim v sreči, bolelo ga je srce, ko so težki udarci krute osebe zadevali domače ljudstvo. Ljubil pa je tudi Boga. On ni pozabil, da ga je rodila krščanska, slovenska mati. Zvesto je gojil ideale slovenskega ljudstva, ki so označeni v geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Te besede naj bi si zapisal vsak Slovenec v svojo glavo in svoje srce. Ljubil je resnico in pravico, zato pa opravičeno upamo, da doseže tudi zaslužno plačilo pri večni Resnici in Pravici. Tudi o njem veljajo besede: Ljubezen, spoštovanje in zaslužni, kdor kakor ti, kreposti posvečuje najblajše v čast Bogu in domovini! Počivaj v miru, dragi nam prijatelj, in uživaj plačilo za svoja dobra dela. Ostala ti je le temna jama, a v naših srcih trajen in blag spomin. Eno samo prošnje pa imamo še do tebe ki jo pošiljamo skozi vrata tvojega groba v sinje višave: Ne pozabi pri Gospodu Bogu in njegovi presveti Materi svojih sorodnikov, prijateljev in znancev. Ne pozabi pa tudi svojega naroda in izprosi mu milost, da tudi pred vrata slovenskega naroda prisije toplo in žarko solnce pravice in boljše bodočnosti. Slava ti, dragi Primož, pokoj tvojim blagi duši!

* * *

Iz Sodražice se nam piše: Umreti je torej moral mož, ki nas je nad 30 let zastopal v deželni zbornici, umrl je mož, ki ni bil le 53 let občinski svetovalec v naši občini, temveč res pravi svetovalec vsakemu, ki je pri njem iskal sveta.

Primoža Pakiža ni več... O njem lahko trdimo, da je padel kot vojak na bojišču, v boju za pravico ljudstva. — Dasiravno zelo bolan, dvigne se 76 let stari mož, ki dobi glas, da prične zborovati deželni zbor, iz bolniške postelje in se odpelje v Ljubljano, zapustivši doma tudi skoro na smrt bolno soprogo. Ljubezen do dela za njegove volilce je hotela premagati bolezen.

Po končani seji se vrne domov, med potom oslabi, v Ribnici obleži in v tuji hiši — v Arkovem hotelu — v soboto zjutraj izdihne svojo plemenito dušo.

Pokojnik po svojem očetu ni dobil dekaj premoženja, vendar je z umnim gospodarstvom svoje pesestvo tako povzdignil, da je sedaj med prvimi v ribniški dolini. Pred kratkim je pustil gospodarstvo svojemu sinu Karolu.

Dolgo vrsto let — že šesto dobo — deželni poslanec je vedno stal pod zastavo krščanskih načel. Veliko zaslug za kmeta si je pridobil pri cenitvi zemljišč. Rad je govorilo prijateljstvu, katero ga je vezalo z dež. predsednikom preblagor. g. baronom Andrejem Winklerjem. Tudi pokojnega poslanca Kluna in vse svoje ožje tovariše je štel med svoje prijatelje.

Sovražnika pa tudi med svojimi političnimi nasprotniki ni imel. Storil je vsakemu dobro, če je le bilo v njegovi moči. Koliko kljuk je pritisnil, ko je iskal podpor in raznih drugih ugodnosti za svoje volilce. Dobro ga je označil svetovalec neke občine, ko je utemeljeval predlog za njegovo izvolitev častnim občanom. Rekel je med drugim: „Pakiža moramo izvoliti, čeprav smo naprednega mišljenja, kajti on usipljes svojimi plemenitimi čini naravnost goreče ogljena na naše glave.“ Bil je častni občan raznih občin svojega volilnega okraja, cesar ga je pa odlikoval z zlatim zaslužnim križcem s krono. Lahko rečemo, da je ribniška dolina izgubila s Primožem Pakižem enega svojih najboljših sinov. — Vrlemu možu ostane med nami trajen spomin!

Iz slovanskega sveta.

sl Proti češkim obrtnikom v Brnu. Nemški uradni svet v Brnu, da bi preprečil ustanovljenje novih čeških trgovin in tako ustavil naseljevanje novih čeških trgovcev in obrtnikov v Brnu, vodi imenik praznih prodajalnic v posameznih ulicah ter je pripravljen storiti vse, da bi onemogočil najem prodajalnic češkim trgovcem in obrtnikom. Mnogi nemški posestniki hišo so že bili opozorjeni v ti zadevi na izpolnjenje svojih narodnih dolžnosti.

sl Nemško-nacionalno ščuvanje zoper slovansko godbo je sedaj na dnevnem redu. Tozadevno nemško omiko izkuša tudi gospa Nadina Slavjanská, ki prireja s svojim pevskim zborom koncerta v zaprtem češkem ozemlju. V Češki Lipi prepovedal je županski urad gospi Slavjanski porabiti nemško gledališče; v Podmokli je bil njen koncert bojkotiran in tudi v Usti nad L. hujskajo nemški omikanci zoper umetniško podjetje gospe Slavjanske.

sl Češki pesnik in pisatelj, J. V. Sládek, je obhajal 27. okt. svojo šestdesetletnico; poročil se je 27. okt. 1845 v Zbirohu na Češkem. J. V. Sládek je začel literarno delovati l. 1867; njegova pisateljska delavnost je zelo obsežna. Izdal je celo vrsto pesniških zbirk in je prevel dramatična dela Shakespearjeva. Sládek je bil profesor na trgovski akademiji v Pragi, predaval je tudi angleški jezik na češki univerzi in tehniki. Sedaj živi v pokoju.

sl Zopet slovaški urednik obsojen. Zaradi dveh člankov je imel slovaški list „Slov. Tyždennik“ tiskovne pravdo, ki se je vršila pretekli teden pred budimpeštanskim porotnim sodiščem. Eden človek je bojda proslavljal v vačovski ječi zaprtega poslanca Franka Veselovskega, drugi bojda napada važnega notarja Julija Szokela radi njegovega postopanja proti Slovakom pri zadnji volitvi v liptovskem Sv. Miklavžu. Urednik Jožef Matušekovič je bil spoznan za krivca in sodišče ga je obsedilo na dva tedna v državno ječo in na 200 kron globe.

sl Ruska duhovščina in gosudarstvena дума. Praveslavna duhovščina notranjih gubernij je sklenila pri volitvah v državni zbor podpirati kandidate ustavno-demokratske stranke pod pogojem, ako se bodo v dumi potegovali: 1. za vpe-ljavo volivnega načela začeni od okrajev, 2. za ločitev cerkve od države in 3. za do-ločitev plače duhovščini namestu dosedanjih plačil od posameznih cerkvenih funkcij.

sl Henrik Sienkiewicz in „gosudarstvena дума“. Zadnji snopič „Biblioteki Warszawskiej“ prinaša članek H. Sienkiewicza pod naslovom „Pred volitvami v gosud. dumo“. V članku pisatelj naglaša, da ne bo kandidiral v gosud. dumo niti v Varšavi niti v Kieleckem in ako bi bil navzlic temu izvoljen, bo mandat od-klonil. Dalje piše, da za poslance treba voliti zaslužne in delavne može, ki se odlikujejo po svoji veliki nadarjenosti in odličnem znanstvenem delovanju; s temi lastnostmi mora se obenem združevati goreča ljubezen do domovine in neupogljiv značaj.

Zasedanje deželnih zborov.

Koroški deželni zbor. Posl. dr. Waldner je vložil predlog glede od-pisa zemljiškega davka pri izgubi živine. Predlog dež. odbornika dr. Lemischa naj se poročilo dež. odbora glede opazo-valnega pavilena za duševno bolne izroči fin. odseku, je bil sprejet. Poslanec grof Lodron stavi predlog naj se izreče za-hvala poljedelskemu ministrstvu za podporo pri napravi paše za žrebeta na Osejski pla-nini. Nadalje predlaga naj se določi nadzo-rovadni odsek 6 članov, katerih dva naj se volita iz dež. zbora; dež. zbor naj dovoli 1000 K podpore za l. 1906. Predlog je bil sprejet. Poslanec G h o n poroča o posveto-vanjih v fin. odseku glede določitve dnev-nin poslancev. Predlogi posl. Papevaca se vsi odklonijo.

Odstop tržaškega namest-nika.

Z ozirom na dementiranje tržaškega „Piccolo“, da tržaški ces. namestnik ne od-stopi piše puljski „Omnibus“:

Vpričo teh oporekanj moremo mi pri-pomniti, da je tržaški namestnik princ Hohenlohe v svojem poročilu na vlado o vspehu pogajanj izrazil željo, da se umakne s tega mesta, ker so nje-gova prizadevanja za kako izporazumljenje med obema strankama ostala brezuspešna. Obenem da je predložil vladi, naj deželni zbor istrski razpusti. Sicer pa pokaže nadaljna bodočnost, koliko resnice je v trditvah „Piccola“ in koliko v naših informacijah.

Poznanjski Poljaki.

Nemška svobodomiselná stran-ka (Freisinnige Partei) je priredila nedavne velik shod v dverani zoeleškega vrta v Poznanju. Govoril je pravnik Pla-czek. Dejal je, da je zatiranje Poljakov brezsmiselno in brezuspešno. V 20 letih je nemška ostmarška naseljeniška družba na-selila na Poznanjskem 60.000 Nemcev, kar je v primeri s poljskim naraščanjem v tej dobi malenkostno število. Poljaki so v tej dobi nakupili nebroj nemških posestev in uspešne bojkotirajo nemške trgovce. Cene so vsled tega boja tako poskočile, da je ne-mogoče izhajati. Razmere so postale tako neznosne, da se že Nemci ne čutijo več varne. Povsod je polno vohunov, ki ovajajo tiste Nemce, ki kupujejo pri Poljaki. Urad-niki se ne upajo stanovati pri Poljaki. — Nemška svobodomiselná stran-ka je viharno odebavala izvajanja govornikova in je skle-nila tozadevno resolucijo.

Poznanjski Nemci so že sili veleger-manske požrešnosti in nasilnosti.

Kriza na Ogrskem.

Včeraj dopoldne je zborovala v Budim-pešti liberalna stran-ka. Obsodili so gospe-darski in socialni politični del Fejervary-jevega programa. Glede splošne volivne pravice so izjavili, da bi se ta morala uvesti stopnjevaje. Liberalna stran-ka je odklonila Fejervaryjev program in izjavila, da ne bo podpirala vlade. Ogrski liberalci stopijo te-raj v opozicijo. Košut je zbolel na protinu.

Demonstracije za volivno pravico.

V nedeljo dopoldne so priredili socia-listi v Opavi po dveh shodih izpreved pred deželni dvorec in vladno palačo. Klicali so: Vun s splošno in enako volivno pravico! Tudi v drugih šlezjskih mestih so priredili mirne demonstracije izprevede v prilog splošni in enaki volivni pravici. Na shodu v Poljski Ostravi je bilo 4000, v Karvinu pa 25.000 oseb.

Poslanec Fort ne postane sekcijski šef.

„Montagsrevue“ piše, da dr. Fort ne postane sekcijski načelnik v železniškem ministrstvu. Te vest potrjujejo tudi drugi listi. V nemškem taboru je vsled tega ve-liko veselje; to se smatra za nemško zmago proti Cehom. Na to mesto pride ministeri-alni svetnik M a k s baron pl. B u s c h - m a n n.

Italijani v Istri in Trstu.

Italijanski „Istituto di Credito fondi-ario“ v Poreču je napravil že dosti zla sle-venskemu in hrvaškemu narodu v Istri. A zdaj mu stopi na pomoč „Federazione dei conserzi industriali ed economici dell. Istra“. Kakor poročajo zanesljivi viri, se Italijani zelo trudijo, da bi ustanovili poljedelsko banko v Trstu, ki bi imela stopiti v tesno zvezo z italijansko-istrskim zemljišnim kre-ditnim zavodom v Poreču. Razvidno je, da je to velika in močna organizacija, ki bo naperjena v prvi vrsti proti narodno-gospo-darskem in političnem obstanku hrvaškega in slovenskega življa v Trstu in Istri.

Nov dogodek na Jadran-skem morju.

Neki v Benetkah izhajajoči iredentiški list „L'Adriatico“ poroča o novem dogodku v avstrijskih vodah, ki bo imel za posledico interpelacijo v ital. drž. zboru. Itali-janski parnik „Dauno“ pod poveljstvom ka-

pitana Merisco. je vozil sode in drugo blago iz Ortone v Benetke. V terek je nastala huda toča, ki je prisilila kapitana, da je izpremenil kurs in zasidral popoldne ob nekem rtu blizu Pulja. Ponoči ob 10 uri pa pride neka avstrijska torpedovka in zapove parniku naprej. Parnik je moral v najhujšem viharju na morje. Torpedovka ga je spremljala do Rovinja. Po hudem viharju je slednjič dospel v Benetke.

„Latinsko slovanska liga“ in Ogrji.

V Parizu osnovana „Latinskoslovanska liga“, ki ji načeljuje Rus Čerep Spiridovič, daje v francoske liste politične izjave, v katerih teplo pozdravlja borbo Ogrov proti Avstriji. Ta liga, v kateri se čuti francoski nacionalistični tok, ki je sovražna nemštvi, vidi samo nemško nevarnost, pozablja pa popolnoma na Hrvate in na velike krivice, ki so jim jih storili Mažari. V Kešutu vidijo le sovražnika Avstrije, a da bi bila še večja nesreča, če bi Mažari se bolj zatirali Slovake in Hrvate, na to se ne ozira.

Vsenemec posl. Hauck pred sodiščem.

Včeraj se je vršila pred dunajsko poroto obravnavna proti posl. Haucku, ki je kot urednik lista „Altdeutsches Tagblatt“ žalil sv. zakrament. Porotniki so vprašanje na motenje vere z 10 proti 2 glasoma zanikali, pač pa je bil obsojen Hauck na 100 kron globe vsled zanemarjanja uredniške paznosti.

Strankarski shod avstrijske socialne demokracije

se je pričel včeraj na Dunaju. Soglasno so odobrili resolucije dr. Adlerja, ki izjavlja, da je avstrijska socialna demokracija solidarna s prekucijskimi poizkusi v Rusiji. Strankinemu vodstvu so dali absolutorij. Češki zastopniki so grajali strankino vodstvo. Pri razpravi o delovanju soc. dem. državnih poslancev so ugovarjali Čehi.

Dalmatinski deželni zbor.

Dne 29. t. m. so dalmatinski poslanci raznih strank hudo napadali vladu, ker zanemarija Dalmacijo. Grčić ji je v interpelaciji očital, da večja državna dela izroča tujim tvežkam. Tresić - Pavičić pravi, da bi se morale pedpore, ki jih država daje za dalmatinsko poljedelstvo, z zaničevanjem odkloniti, ker so popolnoma nezadostne. Ljudje se trumoma izseljujejo. Zelenične zveze z monarhijo in z Bosno še vedno ni. Tudi Srba Kovachevič in Marović sta podpirala te napade. Voditelj namesništva Nardelli je branil vladu, češ da se mnogo stori. Rešitev železniškega vprašanja je odvisna od Ogrov, ki dozda še niso dali svojega dovoljenja.

Nemška vojna mornarica mobilizirana.

Iz Kijela v Nemčiji prihajajo senzačna poročila. Nemški cesar Viljem je ukazal, da odplove križarica „Lubeck“ s sedmimi torpedovkami pred Peterburg. Splošno sodijo, da imajo te ladje nalogo prepeljati v Nemčijo one člane carjeve rodbine, ki so v sorodu z nemško cesarsko rodevino. Nekateri trde, da se na tem brodovju odpelje mornariški ataše Hesitze v Peterburg. Govori se pa tudi, da imajo ladje povelje prepeljati rusko carico in njene otroke iz Peterburga v Hemmelmark. Druga poročila pa trde, da ima brodovje namen ščititi nemško poslaništvo v Peterburgu.

Kitajska se oborožuje.

Neki londonski časopisi poročajo, da je nedavno došlo v Kitaj mnogo topov, doposlanih od nemških tovarn. Več parnikov pa odpluje v kratkem iz Hamburga v Tienčin. Govori se, da hoče kitajska vlada na novo oborožiti vse svoje čete.

Francoski državni zbor

je bil včeraj odprt. Zbornica je pričela razpravo o pomolščanju. V senatu je predložil Lecomte poročilo o vakonskem načrtu glede ločitve cerkve od države.

Razpor v nemških strankah.

V soboto zvečer so zborovali na Dunaju načelniki vseh nemških dunajskih društev. Prišlo je med kršč. socialci in med prostimi vsenemci do hudih nasprotstev. Vsenemec profesor Leonhard je dejal, da odlože vse nemške stranke svoje mandate v odbor četvorice. Kot vzrok je navajal dejstvo, da je Lueger nekoč dejal, da ne more iti skupaj z vsenemci in Schönererjanci. Očitno so kršč. socialci, da se pomagali na Koroškem Slovincem. Dr. Kemala, kršč. socialci, je dejal, da mu je ljubši veren Slovenec, ko pa vsenemec, ki deluje za „proč od Rima“. Vsled te izjave bi se bili kmalu stekli. Poslanec Šturm je dejal, da je to le osebno mnenje dr. Hemale, ne pa načelo stranke. Nato so drugi odšli, ostali so le kršč. socialci, ki so izrekli

svojim zastopnikom v odseku četvorice zaupanje in izjavili, da druge nemške stranke to zadevo le izkoriščajo v politične namene. — Take je menda razbita četvorica.

Demonstracija proti Turčiji.

Z Dunaja poročajo, da se bodo zbirale vojne ladje, če jih sploh vlasti pošljejo proti Turčiji, v Suda zalivu ali pa v Tenedu. Od tam odpluje združeno mednarodno brodovje pred Solun ali pa pred dardanelske utrdbe. Avstrija se udeležila demonstracije s tremi oklopnici: „Habsburg“, „Arpad“ in „Babenberg“, z veliko oklopno križarico „St. Georg“ in z ladjo za depeše. Ostale manjše križarice in brodovje devetih čolnov druge vrste in tri torpedovke za visoko morje ostanejo doma pripravljene, da lahko odplovejo takoj, ako pride povelje.

Urnagora

dobi zakon o svobodi tiska, narodno banko in narodno skupščino. Narodni zbor se sestane, kakor javljajo listi, dne 20. decembra t. l. Narodni zbor otvori sam knez s posebnim govorom.

Afera Brce.

Med kranjskimi duhovniki se je našel eden, ki že dolgo časa vzbuja velike simpatije pri glasilu stranke, katere geslo je „Proč od Rima!“ List, ki napada kakor stekel pes vsakega duhovnika, je vedno hvalil g. Antona Brce, ki je prišel nedavno v Soro. Odkar je on tam, je nastalo mnogo preprirov in tožb v tem kraju. Povsod, kjer je služboval, se je spajdašil najprej z najhujšimi liberalci, vsled česar je seveda veljal pri „Narodovcih“ kot „vzor duhovnika“. Nedavno je g. Brce zamenjal župnijo Boštanj z župnijo Soro in je v splošno radost Boštanjcev zapustil ta kraj. A pri umeščanju se je zgodila nepravilnost vsled določila ustanovnega pisma, vsled katere je bilo njegovo umeščenje neveljavno. Ker osebni degoveri niso podali nikakega rezultata, se je vsa zadeva predložila Apostolskemu sedežu v Rimu v odločitev. Rim je odločil, da se župnik Brce vrne v svojo prejšnjo župnijo v Boštanj nazaj, ali pa naj se njemu določi kako drugo primerno mesto. Ker je boštanska župnija ravno kar izpraznjena, je škofijstvo v soglasju s c. kr. deželno vladu določilo, naj se župnik Anton Brce vrne v svojo župnijo Soro. Dekan ljubljanske okolice, kanonik Sušnik, je bil pooblaščen, da cerkveno in nadarbinsko premoženje izroči upravitelju Josipu Brajcu. Vsa stvar bi se bila lahko mirnim potom vršila, da ni bilo nahujskano ljudstvo, ki je hotelo izročitev s silo preprečiti. Ko je g. dekan 30. t. m. zjutraj ob določeni uri došel pred šolo, kjer začasno biva župnik Brce zaradi popravljanja župnišča, mu je kakih 150 ljudi, med njimi 40 do 50 možakov, drugi ženske in otroci, z velikim krikom prišlo naproti in mu s silo uho v šolo zabranilo. Župan je že prejšnji večer čul o nameravani demonstraciji, katero je baje priredil učitelj Grmek, in je prosil okrajno glavarstvo za pomoč, ker se je govorilo o nasilnosti. Ta pomoč je tudi res došla. G. okrajni glavar vladni svetnik Kron je došel z desetimi orožniki na lice mesta. Župnik Brce je bil v šoli zaklenjen. Vrata v šolo so bila zaprta s ključem in znotraj z zapahom in ljudje so kričali, da ne pustejo nikogar do župnika. Vse prigovarjanje je bilo zastonj. Ženske, možaki, posebno oba Kolenca so rjuli kakor besni, poslali je bilo treba po ključavničarja, da je vrata s silo odprl. Nekateri možaki so se s silo orožnikom upirali, tako da so morali orožniki rabiti orožje. Dva moža sta bila aretovana, in eden izmed nju, ki se je orožnikom s silo ustavljal, je bil z bodalom vboden v stegno. Ko je ključavničar vrata odprl, je sedel Brce v sobi in kadil cigarete. Župnik Brce je izjavil, da se umakne le bajonetom! Izročitev cerkvenega premoženja se je potem mirno izvršila.

Žalostno, da je moralo do tega priti. Od Brcega smo bili navajeni že najbolj bizarnih vesti, a da bo storil to, ne bi bili pričakovali. On je zakrivil, da se je zgodil ta obžalovanja vreden dogodek, on se je oblasti neopravičeno ustavljal. Ljudstvu ni toliko zameriti, tembolj pa onim, ki so ljudi nahujskali. Jako dvomljive vloge je igral pri tem pojavu znani učitelj Grmek.

Pri tem dogodku je več značilnih stvari, ki se morajo takoj povdariti: Cerkev na oblasti ni klicala orožniške sile. Gospod kanonik Sušnik, ki je prišel izpolniti le svojo dolžnost kot dekan, in ki je tako koncilijanten mož, da so mu morali to priznati celo liberalci v „Narodu“, je bil napaden v izvrševanju svoje uradne dolžnosti. Županstvo je brez vednosti cerkvene oblasti zahtevalo orožniške sile. Gospod kanonik Sušnik niti vedel ni, kaj je pripravljeno, in ko se je že vračal, je šele srečal orožnike in okrajnega glavarja, ki so prišli za njim, da preprečijo prirejena na-

silstva. Liberalci Brce je pa videl zunaj ljudstvo, je vedel, kaj se godi, a je bil zaklenjen, da bi bil lahko z eno besedo pomiril ljudi. Da, še več: Uporni liberalci Brce je klical zastopniku škofijstva, da se umakne samo bajonetom! In duhovnik, ki se zaklene pred odposlancem svojega škofa in ne more predati blagajne, ker je nima v redu, je pri „Narodu“ vzor duhovnika!

Spominjamo se, kako so pisali liberalci o Gočah in sedaj o Knežaku. Kako je „Narod“ srametil „tolovajstvo“ v Knežaku, kjer se je baje žalila uradna oseba župana učitelja Češnika. In kako so bili obtoženci kaznovani.

Tu imamo pa pripravljen upor, organiziran vstanek, — in isti ljudje to zagovarjajo. Ko bi bila gg. Brce in Grmek klerikalca — kaj bi se o njih pisalo. A tako je seveda drugače.

Sicer pa je treba sediti ta pojav psihološko. Brce se nam že dolgo ni zdel normalen, in ljudje, ki so se podali zanj v boj, so videli v njem le svojega župnika, ne pa Brcega. Obžalujemo, da je prišlo do dogodka, vsled katerega se je itak razburjena župnija še bolj vznemirila. O „preganjanju Brcega“, o katerem toliko piše „Narod“, ni govora, ker škof je njemu dolgo prizanašal — še več — celo osebne debrote mu je delil nalašč, da bi ga pridobil. A bilo je vse zastonj.

„Narod“ včeraj napoveduje: „Razburjenost je grozna in bati se je strašnih nesreč“. Brce, Grmek in Kolenec iz Sore — pa se ni bati nobenih nesreč!

Novomeške novice.

Kdo plača perilo? Kakor je znano, zvrnila se je vsled snega mestna perilnica v Krke, po kateri je splavalo več perila. Ljudje pa ugrabljajo, kdo sedaj plača perilo. Perice so šle v mestno hišo prosit odškodnine za perilo, ker je perilnica mestna. Odgovorili pa so pericam, naj drugod pere. Perice pa seveda niso zadovoljne s tem odgovorom.

Sneg je na velikem trgu in po ulicah nakidal visoke snežne hribe, da se ljudje niti eden drugemu niso mogli izogibati. Sicer je varčnost lepa čednost, toda ni vedno umestna. Mnogi meščani so se pritoževali, zakaj merodajni gospodje ne poskrbe, da se sneg hitro odkida na trgu in ulicah. Morda čakajo solčnih žarkov? Ponoči je še vedno hudo mraz, a čez dan že jug vleče čez plan. Po okolici pa je bilo toliko snega, da mnoge stranke niso mogle v sodnijo. Sejmarji so rentočili, pa so morali odmetavati sneg, da si postavijo svoja sejmišča.

Stajerske novice.

Š Zemlja se pogrezuje v sicer slikoviti šaleški dolini. Vsled g. Lappovega premogokopa se je dosti hiš udrla, vsled česar je tudi posrejeval pokojni poslanec Žičkar. Zdaj pa je na več krajih celo nastopila voda. Te dni je zabredel Spenkov žagar, vračajoč se v temni noči iz Velenja, v tako novonastalo jezero. Kmalu bi bil utonil, le premogarjem se ima zahvaliti, da so ga s čelnom oteli mrzle kopelji. Več občanov je misli, da bi pristojna oblast, ki poišče vsakega tatila, lahko še lastnika teh travnikov obiskala z naročilom, da „zaplanka“ lužo, kjer vodi mimo nje pešpot iz Stare vasi v Pesje.

Š Umor v Mariboru. Dinar Michael Očiznik se je sprl v Mariboru z dninarjem Ludvikom Kacijanom pri skladanju drv z voza. Stepla sta se in Očiznik je Kacijana udaril tako z nožem po glavi, da je ta par dni potem umrl.

Dnevne novice.

Kdo je dosleden? „Slov. Narod“ je pričel priobčevati dolge članke, v katerih se krega o tem, kdo je v zadevi splošne in enake volivne pravice dosleden. Ti članki morajo vsakega, če je tudi silno čmeren, spraviti v najboljše voljo. Iz teh člankov je jasno, da je v zadevi splošne in enake vol. pravice dosledna le narodnonapredna stranka, ki se je, kakor „Narod“ piše, že l. 1894. zavzela za splošno in enako volivno pravico, dasi o takratnem njenem programu ni besedice in da je iz same doslednosti po „Narodu“ in svojih poslancih do danes trdno in strastno pobijala splošno in enako volivno pravico. Vse to je dosledno! Kar se pa tiče katoliško narodne stranke in njene tozadevne doslednosti, pa se „Narod“ lahko prepriča vsak dan, da katoliško narodna stranka dosledno po svojih vodilnih demokratičnih načelih s časom napreduje, kot prava napredna stranka, liberalna stranka pa proti času nazaduje. Tako je vsaka po svoje dosledna.

Politika v sodni dvorani.

Glede na včerajšnji uvodnik pod tem naslovom se nam zagotavlja iz zanesljivega vira, da svetnik dr. Travnar ni bil tisti votant, na kojega se je obzirom gosp. Magajna skliceval predsednik Julij Polec. Ko zabeležimo ta popravek, vprašamo javno, kateri votant, da je to bil? Poleg dr. Travnarja sta bila votanta še svetnika Kavčnik in Potrato. Eden teh dveh gospodov toraj pride v pošte. Upamo, da bode imel toliko moštva, da se sam oglasi! Sicer pa bomo o zadevi knežške pravde spregovorili še marsikatero resno besedo.

Shod v Sostrem. Preteklo nedelje popoldne se je vršil v Sostrem (St. Lenart) shod, ki je bil izborna obiskana. Govoril je deželni poslanec dr. Krek o razmerah v Avstriji, s posebnim ozirom na razmere z Ogrsko. Obrazložil je krivice, ki jih trpi ljudstvo v Avstriji, kjer imajo vso moč v rekah le nekateri stanovi, in izvajal iz tega potrebo splošne, enake in direktne volivne pravice. Shod je odobril na predlog g. Magajneto resoluciji za splošno, enako in direktno volivno pravico za deželni in drž. zbor.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela dne 25. oktobra 1905 ob 3. uri popoldne svojo 165. vodstveno sejo v družbinih prostorih „Narodnega doma.“ Odbor je imenoval v Pevni bivajočo gospodično Rozo Moražovo za otroško vrtnarico v Pevni pri Gorici. Načeloma se je sklenilo ustanoviti pokojninski zavežnik za vse družbine posvetne učne moči. Natančno besedilo tozadevnih določil pa se je sklenilo določiti v prihodnji nalašč v to sklicani seji. Potem ko se se še rešile nekatere nujne zadeve tržaških šol in nekatere upravne zadeve ter se je sprejela ponudba tvrdeke Adolfa Jacobi na Dunaju glede zalaganja svalčičnih papirčkov in ovočkov, je zaključil prvomestnik sejo.

Poljedelski minister grof Buquoi pride danes zvečer s svojega potovanja po jugu v Ljubljano. Jutri si bo ogledal „Gospodinsko šolo“ v Marijanišču in razne druge zavode kmetijske družbe. V četrtek se minister odpelje v Logatec. — Uradni list poroča, da bo g. poljedelski minister sprejemal jutri ob pol 12 uri v uradu g. dež. predsednika.

— Stavka v Gratweinu. Iz Gratweina smo včeraj zvečer dobili naslednje poročilo: Stavka je nastala, ker sta bila odpuščena dva socialno demokratska zaupna moža. Nato so stavkali vsi lesni delavci, katere je direkcija vse odpustila. Ker direkcija o zaupnih možih ni hotela nič vedeti, so stopili vsi delavci v stavko. Nato je izjavilo vodstvo, da odpusti vse delavce, ki niso v 24 urah prišli na delo. Dačim je bila doslej stavka socialno demokratska, je v tem trenutku postala skoraj splošna, ko je vodstvo naznanilo, da sprejme delavce le pod novimi pogoji, seveda da delavce zelo neugodnimi pogoji. O tem delavci niso hoteli nič vedeti. Tovarna ne stoji, ker dela okoli 150 delavcev. Stavka bi se morda že dokončala, ako bi vsi delavci stavkali. — Včeraj zvečer smo nato dobili še naslednje brzoglasno poročilo: Stavka papirničarjev v Gratweinu se nadaljuje. Vodstvo tovarne se je udalo v nekaterih točkah. Delavci ne odnehajo, dokler se vsi ne vsprejmo nazaj pod starimi pogoji. Kako dolgo bo stavka še trpela, se ne ve še.

— Umrla je 31. okt. po dolgi in mučni boleznici gospa Ivana Zajc, gostilničarica v Soteski. Pogreb bo dne 2. novembra popoldne ob 10. uri. Vsem, kateri so jo poznali, bodi priporočena v pobožno molitev in blag spomin!

— Prošnja. Ker so v spodnji cerkvi pri treh tarah v Beli Krajini napravili tlak in hočeje oskrbeti še nov oltar, naprošeni so znanci in prijatelji, naj bi po svojih močeh prispevali v ta namen. Darila sprejema g. Martin Matjašič, župan v Rosalnicah.

— Nesreča se je dogodila v Idriji dne 25. okt. zjutraj ob pol 9. v jami. Podulo je delavca A. Lapajneto in Ant. Mikuža. Prvi se je kmalu rešil, Mikuž pa je bil podst od pol 9. ure zjutraj do 2. popoldne, torej dobrih pet ur. Poškodovana sta oba, Mikuž ima nogo trikrat zlomljeno.

— Zmrznila je vsled hude burje nakana dr. Sandrina, odrešenika buzetških Italijanov, da ustanovi čisto slovenski vasi — v Rakitovcu nad Buzetom, šolo Lege na-

zionale. Žalosti se le sneg, ki se joka ob solnčnem svitu. Ledu za Italijane ne bomo tolkli mi! Kaj je napravila zima v Račji vasi pri Lanišču, še ne morem sporočiti, ker to je vas „oj, tam za goro“! Upajte, da je sneg tudi tam opral, kar je bilo blatnega.

— **Mensa za učiteljice v Zagrebu.** Društvo učiteljic v Zagrebu odprlo 1. novembra t. l. v Marovski ulici svojo obojedovalnico, kjer bo dobili hrane za 24 K na mesec. Pravico do te jako vrle naprave imajo v prvi vrsti učiteljice, potem pa samostojne gospe in gospodične. Društvo učiteljic je obenem sklenilo, da bo prejela hrane brezplačno ena učiteljska hči, ki se šola v Zagrebu. Tudi učiteljice, ki prebivajo za kratko dobo v Zagrebu, dobe stanovanje z vso oskrbo za 2 kroni na dan.

— **Vinski semenj v Vidmu.** Dne 16. novembra t. l. priredi tamošnja podružnica c. kr. kmet. družbe vinski semenj za brežiško in krško okrajno glavarstvo. Kupci se vabijo, da posetijo semenj v velikem številu, kajti letošnji mošti imajo od 16—21% sladkorja. Da se bode kupevanje vina olajšalo, preskrbela bo podružnica po g. Belletu natančno analizo razstavljenih vin. Analiza posameznih vin se bo še pred sejmom razglasila po časopisih, na dan sejma jo bo pa vsak kupec našel vpisano v posebni knjigi. Kateri kupci bodo prišli vže 15. novembra zvečer, naj to naznanijo takoj radi stanovanja vodstvu kmet. podružnice na Vidmu ob Savi.

— **Ustrelil se je v Gorici** neznan, nekako 50letni človek, ki je po vsej priliki kak delavec. V njegovi denarnici so našli le 10 vin. Morda ga je gnala v smrt velika beda.

— **Nedeljski počitek** so si v Gorici bile pred kratkim izposlovale modistke. Preteklo nedeljo pa je neka gospodična v ulici Signori svoje modistno delavnico imela odprto, kar je bilo povod, da so tudi vse druge modistke po ostalih delavnicah morale delati do opoldne. Najbrž si bodo modistke zopet priborile prejšnjo ugodnost, ki je povsem upravičena.

— **Ljudsko knjižnico** ustanovi v kratkem tržaški magistrat v Skednju. — Knjižnica bo nameščena v ljudski šoli in bo seve izključno laška. Tako se bo laška kultura menda vendarle trdnjeje prišla slovenskih okoličinov. In „Edinost“ s „Prosveto“?

— **Dobava delin.** Ravateljstvo državnih železnic v Beljaku bode oddalo nove železne naprave za tri mostove čez Muro na progi Amstetten-Pontafelj. Ponudbe sprejema do 23. novembra.

— **Novo sv. mašo** bo pel dne 1. nov. v Rimu v cerkvi Marija Snežna g. Fr. Lukman, gojenec v germansko ogrskem zavodu.

— **Umrl** je v Borovnici g. Josip Košir.

— **Prememba posesti.** Veletržec g. M. Ivancič v Trstu je za 38.000 K kupil posestvo g. Frana Jarca v Medvodah „Na Svetju“.

— **„Slovenska dij. zveza“** je priredila tekom letošnjih počitnic, vzhic temu da se je morala bojevati z raznimi težkocami, 29 predavanj, kakor razvidimo iz ravno kar izišle „Zere“. Predavanja so se vršila po raznih strokovnih in izobraževalnih društvih širom naše demovine. Vrh tega je „Slovenska dijaška zveza“ sodelovala pri uprizoritvi „Rokovnjačev“ v Domžalah. Isto narodno igro je uprizorila sama v Pristavi pri Trzinu. Dalje so zvezini člani referirali o važnih socijalnih vprašanjih na letošnjem obnem zboru „Slov. krščanske socijalne zveze“ v Mariboru. S tem je jasno pokazala „Slov. dijaška zveza“, da ni nepotrebno in škodljivo društvo, kakor so je nazvali „narodno“ radikalni dijaši.

— **Vlada istrskim Italijanom zopet ni povelji**, vsaj tako toži „Piccolo“. Pravi, da nebroj sklepov istrskega deželnega zbora leži zaprašenih v ministrskih miznicah na Dunaju, od leta 1904. sem pa čaka celih 8 zakonskih načrtov istrskega dež. zbora rešitve, ki je pa od nikoder ni. Med temi je načrt o uredbi plač in pokojnin občinskih uradnikov in zdravnikov, o davku na vino v lošinskem okraju, o stavbenem redu za zdraviliško občino opatijsko, o zavarovanju goveje živine. Zato je stalni odbor istrskega laškega političnega društva vložil na namestništvo spomenico, kjer zahteva, naj se dotični zakonski načrti čimprej rešijo. Mi ne vemo, od kdaj in zakaj so se Italijani vladni tako zamerili, najbrž pa to ni nič posebnega in na Dunaju le te zakone še po stari navadi temeljito „proučujejo“.

— **O vojaških godbah.** Večina prijateljev izvrstnih godb avstro-ogrškega vojaštva prištevajo te godbe k delu vojaškega organizma. To pa niso res, ampak so samo podvzetje častnikov dotičnega regimenta in se vzdržuje godba tudi iz blagajne istega regimenta. Kapelniki so bili do zdaj nastavljeni od častniškega zbora, zdaj pa se bo vse to izpremenilo. Vojaške godbe bodo erarizirane, vzdrževanje bo stvar vojnega oskrbništv in kapelniki postanejo vojaški urad-

niki. V vojnem ministrstvu bo nastalo tako mesto za direktorja vseh polkovnih godb.

— **Prstani se bodo podražili.** Iz Dunaja poročajo, da se bodo zbrali vsi izdelovalci prstanov in poskočili v cenah za 20%. Dunajčani mislijo, da bo potem mani zarez.

— **Ogled pivovarne.** Društvo tiskarjev na Kranjskem si je ogledalo v nedeljo korporativno pivovarno Kosler & C. v Spodnji Siški. Člani so se zbrali ob pol 3. uri popoldne na tovarniškem vrtu, kjer so se razdelili v več skupin, katerim so nato gospod ravatelj in gospodje uradniki razkazali pivovarno v obče in vse moderne naprave za izdelovanje in razpečevanje piva posebej. Po dveurnem temeljitom ogledovanju pivovarne zbrali so se udeležniki in ljubeznivo trdilo povabilo v pivovarniški zimski pivnici, kjer so do večera uživali pravo gosteljubnost.

— **Novi reški guverner grof Pavel Szapary** pride na Reko dne 3. novembra, da nastopi svoje mesto. Župan in meščanstvo ga ne bode sprejeli, in zato izostane tudi za zdaj stari običaj, po katerem je guverner prišel v mestno hišo, da je imel tam svoj nastopni programski govor.

— **Ogenj v cerkvi.** V Celovški župnijski cerkvi je nastal 25. t. m. opoldne ogenj na lurskem oltarju Blazine in evetice na oltarju so bile uničene in poškodovane so bila tudi l. sena tla.

— **Nove alpske železnice oškodovane.** Železniška direkcija v Budimpešti je sklenila izposlovati internacionalno severnojužno črto od Berolina preko Dunaja, Budimpešte, Bukarešta na Konstanco in od tam po ladji čez Carigrad na Port Said. Vsa nemška pošta bi imela potem to pot in Trst bi bil tako popolnoma izločen.

— **Kovači v Železnikih**, to so vam imenitni možje. Pozna jih celo „Narodovo“ uredništvo. A poznajo jih tudi Železnikarji, kakor slab denar. Seveda ti kovači ne delajo žebeljev, marveč kujeje žaltave in po alkoholu dišeče dopise v „Narod“ in „Gorenjca“. Posebno Strajnar jim leži v želo, da kar kozolce prevračajo. Da, ta Strajnar je trn, ki jih bode na podplatih do kleti, dasi jim je delal čevlje že na „puf“. Toda Strajnar je debela grča, da se toliko briga za napade svojih „prijateljev“ v „Narodu“ in „Gorenjcu“, kakor za predlanski sneg. On mirno spi in se smeje od srca, ko se krote napenjajo v luži za vasjo. Kakor smo izvedeli, bode Strajnar poslal v Kranj svoje hlače „farbat“, ako ga „Gorenjec“ pusti v miru, „Narodu“ pa pošlje zimsko bundo iz samih polhovih kožic, za novo leto pa piše Erženu v Svico in profes. Grmeku. Kaj pa hočete še več? Liberalci so sicer omlatili že toliko prazne slame, da je ne požro v desetih letih vsi konji in mule avstrijske armade, a Strajnarja niso še dvignili za ped od tal. H koncu svetujemo časniškim smrdokavram: Za božjo voljo, ne hodite na solnce, škoda za maslo!

— **Fanatičen šovinizem** še vedno navdaja istrske Lahe, ki se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da mora že enkrat biti konec italijanskemu, nasilnemu nadvladju v Istri. V „Piccolo“ beremo sledeče laške spakedranke slovenskih krajevnih imen v Istri: Meričče se prekrstili v „Meriglie“, Brda v „Collalto“, Bric v „Rovereto“. Med temi občinami beremo zares zagonetno ime „Oscurus“. Kje leži neki ta tako čudno zaznamovani kraj? C. kr. namestništvo v Trstu naj enkrat dopove oholi laški gospodi, da slovenska krajevna imena niso tu zato, da jih lahko nekaznovano pači vsak tržaški laški smrkevec!

— **Zakladi na Dolenjskem.** Obče je znano, da krije zemlja na Dolenjskem mnogo zakladov, namreč premog in razne rude. Zal, da domačini nimajo dovolj kapitala, da bi vzdignili te zaklade. Tudi neviž železnice je še živa potreba, da je mogoče izvažati rudnine. Pri Valtji vasi in Prečni je mnogo lignita ali lesnega premoga. Okoli Srebrniča, na desnem bregu Krke, dobre pol ure od Rudolfovega, so že pred leti ljudje zasledili rudna polja. Rudne žile segajo do Beričevega in Ruprškega vrha. Veščake opozarjamo na to.

— **Topliške novice** 27. oktobra. Sneg je zapadel v višavi 60 cm. visoke, po više ležečih krajih leži 1 m na debele. Škoda pri drevju po gozdih in vrteh je silno velika, ljudstvo je v skrbih glede prstine in stelje. — Sezona kopanja je bila 15. oktobra zaključena, zaostalo je vsled miliarije za lansko leto za 150 obiskovalcev. Do konca je vstrajal in še zdaj biva tu g. Ivan Kraker iz Ljubljane. Izgubili pa smo najboljšega gosta, ki je vsako drugo leto k nam prišel in po 4 mesece tu ostal, g. Antona Orla, Ljubljancana. Umrl je dne 13. oktobra t. l. v Ramlah pri Aleksandriji v starosti 70 let. „Slovenec“ je meseca januarja podal kratek življenjepis.

— **Dijete koroških deželnih poslancev.** Na lanski predlog posl. Kirchmayerja v koroškem dež. zboru je dež.

odbor koroški predložil predlogo, po kateri naj bi dobivali koroški dež. poslanci naslednje dijete: oni, ki stanujejo v Celovcu 8 K na dan, oni ki stanujejo izven Celovca 12 K na dan.

— **Rodbinska tragedija.** O tem se še poročila iz Trsta. V ulici dell'Industria v šentjakobskem okrožju v Trstu je stanoval delavec Franc Dedič s svojo ženo Terezijo rojeno Vovk. Ta je iz prvega svojega zakona imela dva sinova. Dva otroka iz drugega zakona z Dedičem pa sta kmalu umrla. Moža je to hudo potrla. Bil je vedno otožen. Vrhtega ga je žalostilo, ker je bil odprl neko malo ljudsko kuhinjo, ki se mu ni rentirala. 26 t. m. je zjutraj nenadoma potegnil iz žepa samokres, ga sprožil na svojo ženo, ki je še ležala v postelji in je na vratu zelo nevarno ranil. Potem je pa ustrelil nase. Žena je v smrtni nevarnosti, mož pa je mrtev.

— **Saški kralj na sv. Višarjah.** Saški kralj je, kakor smo že omenili, minolo soboto zvečer prišel na sv. Višarje ob 7. uri v trdi temi in gosti megli. Kralj je čvrst pešec, in če bi ne prišel v tem času na strmo goro. V nedeljo zjutraj se je udeležil sv. maše z vsem spremstvom, ki je štel do 30 oseb. Prenočil je v cerkveni gostilni in se pohvalno izrekel o postrežbi. Višarski fotograf je fotografiral kralja in spremstvo. Ob 8. uri zjutraj v nedeljo je kralj zapustil Sv. Višarje in šel proti Lovcu čez Prašnik v Zajezero na lev. Govori se, da kralj še pride na lev, ko bode ugodnejše vreme.

— **Jako marljiv je občinski svet v Pulju.** Ko so te dni hoteli sklicati občinsko sejo, so konstatirali, da večine občinskih svetnikov sploh ni doma v Pulju. Vendar bo prihodnja seja sklicana začetkom novembra in bo obravnavala o jako važnih stvareh, posebne o podražanju mesa.

— **Poizkušen samoumor.** V Pulju se je vrgel iz podstrešja korvetni kapitan Edvard Normann, vodja mornariške knjižnice. Pri tem se je smrtonovarno ranil.

— **Zgodnja zima.** Se vedno nam prihajajo poročila o nenavadno velikem snegu in zgodnji zimi. Iz Radovljice, Smarjete, Stange, s Prežganja, od Sv. Duha nad Krškimi, iz Logatca in drugod glase se poročila skoraj dobesečno: Zgodnji sneg je na drevju na vrhovih in v gozdih napravil mnogo škode, zakidal jesenske pridelke in pet. V Logatcu, Vel. Laščah in drugod so minoli teden vlaki običali v snegu. Mnogi potniki so se vrnili ali pa v gostilnah čakali na rešitev. Na vrhu v Beli Krajini je sneg o polnoči podrl hišo Veroniki Marinič. Rešili so jo gotove smrti sosedje. Škode je do 400 kron. Žena je bolna reva in ima še dva nedorasla otroka, torej vredna podpore dobrih ljudi.

— **Ameriške novice.** V Keesportu v Ameriki se je ponesrečil v topilnici rude Anton Hribar iz Medvedjega sela. Padla je nanj velika množina rude in ga je zmečkala. Pogreb so oskrbeli rojaki. — V Primoru se je dotaknil v premogetem rovu električne žice 51 let stari Jakob Bojč iz Prigorice in bil na mestu mrtev.

— **Katoliško društvo v Trstu** je priredilo 29. t. m. javno predavanje. Predaval je g. predsednik Vorigič o socijalizmu. Mnogobrojno občinstvo je predavatelju viharno pleskalo. To gibanje je znamenje boljše dobe za Trst.

— **Tiran alkohol.** Neka Ana Golz se je 29. t. m. v starem mestu Trstu tako živinsko napila, da je ob 1. ponoči razsajala po ulicah in si strgala s telesa vso obleko. Policaji so jo s težavo ukrotili in odvedli v bolnišnico.

— **Starološke dekanije sestanek** Sodalitatis bode v Zabnici 9. nov. ob pol 11. uri dopoldne.

— **Cela rodbina je obolela** vsled povzitja gob v Pazinu. Zdravniku Gerziniću se je posrečilo, da je rešil vse člane rodbine smrti.

— **Legar** se širi v okolici lindarski pri Pazinu. Doslej je že 40 slučajev hudega legarja.

— **Upokojeni** sta učiteljici gđ. Olga Leskovic v Planini in gđ. Gabrijela Tschurn v Ljubljani.

— **Podraženi klobuki.** Graški listi javljajo, da so avstrijski tovarnarji klobukov cene klobukov podražili.

— **Učiteljske vesti.** G. Anton Mahkota, učitelj v Cerkljah, je imenovan nadučiteljem na dvorazrednici v Voklem; učiteljicam v Voklem je imenovana gosp. Stanislava Mahkota, sedaj v Zalogu. — G. Anton Kes, dosedaj učitelj-voditelj v Voklem, je imenovan v Zalilog. — Okr. šol. svet radovljiški je dovolil g. nadučitelju Josipu Mediču na Jesenicah šestmesečni dopust in nastavlil kot suplentko za ta čas gđ. Ivano Orel.

— **Na pripravnici v Kopru,** katere učni jezik je slovensko-nemški, hrvaško-nemški in italijansko-nemški, poučuje risanje neki Schaffnhauser, ki je zelo velik Nemec. Največkrat ga učenci nič ne razumejo in ob takih prilikah jih navadno psu-

je. Tako je predaval pred nedavnim časom v prvem razredu, in ker ga ni nihče razumel, je prišel psovati. Imenoval jih je ob koncu „windische Hunde“ — slovenske pse! Nemški pedagogiki na vsak način čast!!

— **Splošna zveza vseh avstrijskih srednješolskih učiteljev.** Vsa srednješolska profesorska društva se snidejo v Brnu, da se posvetujejo o splošni zvezi vseh avstrijskih srednješolskih učiteljev, ki jo mislijo ustanoviti.

— **Nedeljski počitek.** Praško cesarsko namestništvo je izdalo za Prag in okolico naredbo, da se mora vpeljati po vseh obrtnih nedeljski počitek. Izvete so same prodajalnice jestvin, po katerih je dovoljeno delo pozimi od 6—10., poleti od 6—9. ure. Na velikonočno in binkočno nedeljo in na božični dan, če pade ta na nedeljo, mora biti vse delo ustavljeno in prodajalne zaprte.

— **Cvet in sneg.** Iz Ajdovca pri Žužemberku: Cvet na jablani, ivje, slana in sneg tekom osmih dni. Na šolskem vrtu že nad teden cvete jablana, dasi smo imeli zadnje dni mraza —2° C in dasi je bila slana že dvakrat padla v tem času. Ko se nekoliko ogreje, razvije se popek in prikaže se cvet, v sredo v jutru je kar izpod snega se prikazalo cvetje. Snega je padlo nad 75 cm. Drevesa se lomijo pod težo, škoda po sadnih vrtevih je velika.

— **Dražbena obravnava za zakup državne vžitnine na vino, vinski in sadni mošt in meso** za zakupne okraje Skofja Loka, Brdo, Kočevje, Krško, Idrija, Ilirska Bistrica, Litija, Mokronog, Vrhnika, Radeče, Žužemberg, Senožeče in St. Vid se vrši dne 22. novembra 1905 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani pri c. kr. fin. ravateljstvu. Pisane ponudbe se morajo vložiti do 10. ure 22. novembra.

— **Promet med Podbrdom in Skofjo Loko** se je proti jeseni zopet močno poživil. Sila veliko vozov je prepegljavo železne mostove, prage, cement in druge potrebščine za železnico. Predor pod Bukovim — med Podbrdom in Grahovim — zadržuje delo. Sploh pa trdijo ljudje, ki opazuje delo: Kdor je izdelal ali nasvetoval ta načrt, ta pač ne zasluži, da se mu postavi bronast spomenik.

— **Smrt v snegu.** Marija Suša, vdova iz Dolenje vasi, je šla te dni proti Vrabčam obiskat svoje hčer. Domov gredé jo je spremlja na pol poti hči. Domov pa žene ni bilo. Našla je smrt v zameitih, ki so ponekod visoki dva in pol metra. Sneg je bil te dni v ondotni okolici tolik, da so ponekod običali konji v snegu.

— **Novi brzovlaki na južni železnici.** Leta 1908 bo odprta prometna druga železniška zveza s Trstom preko Tur. To je napotilo južno železnico, ki se boji konkurence, da se bo izpostavljala med Dunajem in Trstom hitrejša zveza. Sklenilo se je vpeljati dva nova brzovlaka, ki bosta prevozila to pot v 8 urah, torej 90 km na uro. Peizkusi so se dobro obnesli in stroji za taka brzovlaka so že naročeni.

Ljubljanske novice.

Ij Restavracija slik v Ljubljanski stolici je toliko napredovala, da že odstranjuje oder v kupoli. Izmita in popravljene so zdaj slike v kupoli in strop presbiterija. Krasne slike Onaglieve in Langurove se zopet blišče v svoji prvotni svežosti.

Ij Umrl je v Ljubljani zasebnik gospod Adolf Zeschko, star 59 let. — Umrla sta: Anton Fric, klobučar, star 52 let, in Ana Loboda, zasebnega uradnika vdeva, stara 72 let.

Ij Vojaški koncert v veliki dvorani hotela „Uniona“ se prične danes točno ob 8 uri zvečer.

Ij Umrla je včeraj gospa Marija Težak rojena Merhar, hišna posestnica in gostilničarka.

Ij Ljubljanske društv. godbe koncert se vrši danes zvečer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

Ij Na Golovcu so našli v snegu ležati v nedeljo zjutraj mladega človeka, ki je bil bos in se ves tresel. Ko so ga pripeljali na magistrat, so ga izpoznali kot slaboumnega. Pobegnul je iz hiralnice, kamor se je zopet oddal.

Ij Premog sta kradla. Sinoči je jetniški paznik Jožef Marinko zasačil v Sarabonovi dvorani na sv. Martina cesti dva postopača, ko sta hotela odnesti v vrečah premog. Podala sta se v beg in srečno odnesla pete.

Ij Pevski zbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“ zapeje dne 1. novembra na pokopališču pred skupno rakvijo trgovskega bolniškega in podpornega društva ob 3. uri popoldne tri žalostinke. Gg. pevci se zbirajo v društvenih prostorih ter skupno odidejo točno ob pol 3. uri na pokopališče.

Ij Panorama Kosmorama. Tekoči teden razstavlja ta panorama zlasto Prago. To je posebna zanimivost za Ljub-

ljane, katerim se tako nudi prilika ogle dati si posestrimo bele Ljubljane. Te dni na pot v panoramo kosmoramo!

Ij Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem. Ponoči v Ljubljani. Krojaška pomočnika Janez Benegalija in Valentin Škof sta krolala po raznih gostilnah dne 1. oktobra t. l. in se prav dobro zabavala. Do 5 ure zjutraj sta igrala karte v kavarni Egia, ko sta šla potem proti domu sta se sprla, ker je Benegalija očitil Škofu, da je slab delavec. To je Škof tako ujezilo, da je udaril Benegalije močno po licu, da se mu je kri vlila, potem je pa zbežal. Sodišče obsodi Škofa na 1. dan zapora s postom.

Rojen Poljak. Orožniški stražmojster Fran Kos je dne 6. t. m. izpraševal priče, ki so bile pri shodu zoper podraženje mleka na Viču. Ravno isti hip je prišel k orožniku ključavničar Franc Selan, ter je začel kritikovati njegovo poslovanje. Ko ga je orožnik vprašal za ime mu je Selan rekel, da se piše Sekenovski, da je trgovec in rodom Poljak. Sodišče obsodi Selana na 2 dni zapora s postom.

Bojeviti pestrešček. Ivan Kveder in Ivan Gril postreščka v Ljubljani sta imela pred nekaj dnevi inspekcijo pri belem volku, kjer sta se tudi skregala. Konec prepira je bil, da je dobil Gril od Kvedra močno zaušnico in bil poškodovan. Sodišče obsodi Kvedra na 10 kron globe ali 24 ur zapora.

Ij Kidanje in odvažanje snega po mestnih ulicah in cestah gre počasi od rok. Magistrat naj tu ne šteti, če hoče imeti snažnost v mestu, ki je potrebna. Šte- di naj drugod, ne pri delavcih! Nekateri hiše nimajo žlebov v redu, kajti na ulco ponekod kar lije iz njih. To ni v redu. Na jubilejskem mostu je bilo nakopičenega obilo snega ki bi se lahko kar v Ljubljano zmetel, pa so ga po nepotrebnem šele na vozove nakladali in odvažali na obrežje. Kida se sicer tudi po noči, a delavcev je povsod premalo. Magistrat je najel zato vojake.

Ij Uspenjača na grad. Na ljubljanski grad nameravajo, kakor čujemo ge- voriti, napraviti električno uspenjačo, na gradu in poslopih pa izvesti poprej potrebne poprave. Ta uspenjača bi šla gori od Cesarja Jožefa trga.

Ij Muničijsko skladišče za 27. domobranski polk prično zi- dati na ljubljanskem polju, nasproti parcel- lam „Pekovske zadruge“.

Ij Južna železnica namerava pri- hodnje leto pričeti s preuredbami pri prelazu Dunajske ceste. — Tudi načrti za prezidave oziroma nove zidave na kolodvoru so že v delu.

Ij Mleko. Včeraj je mestna občina prodala na trgu 700 l. mleka, danes pa 850 litrov. Kofiskovali so tržni organi 15 lit. mleka, ki ni imelo zadostne maščobe. Ma- gistrat prodaja mleko v veži mestnega ma- gistrata. Neka ženska je prinesla danes na trg za 50 K jajc, ki so pa bili vsi smrdljivi in se ji odvzeli. Ženska je jokaje povedala, da jih je hranila, češ, sedaj se bodo dražje prodala.

Ij Tatvina. Kuharici Mariji Skonč- nikovi je ukradla neka neznana brezposelna služkinja iz stanovanja 10 K.

Ij Konj splašil. Sinoči se je spla- šil prevozniku Antonu Grašiču na Dunajski cesti proti prelazu konj. Zaletel se je s tako silo v prednico, da jo je zlomil. Prijeli so ga štirje moški padel je z njimi vred na tla in obstal. Moški ki so ga ustavili so se neznatno poškodovali.

Ij Ptujci hotela „Union“. Dr. B. Pfeifer, Idrija; R. Dolenc, vodja deželne kmet. šole v Grmu; Klotilda Engelsberger, trg. Krško; Ernst Pollak, potov. Dunaj; Fr. Sražin, Razdrto; Artur Kanders, potovalec Praga; Ivan Žavbi, kaplan Žužemborg; A. Doktorić, posestnik B. Bistrica; I. Stagler, Dunaj; Engelb. Chindina, sod. uradnik Trst; Jak. Kleindienst, kaplan Senožeče; Nini Du- beković, trgov. Selo; dr. Benković, odvetnik Brežice; H. Komornen, potovalec Dunaj; J. Bettlheim, potov. Dunaj; D. Thieberg, potov. Dunaj

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 31. oktobra. V včerajšnji sej deželnega zbora je bilo določeno, da bota predloga poslanca Strekelja, naj bi lada v državni zbornici predložila nov volni red, in predlog poslanca Grč e, naj e deželnemu odboru naloži, da izdela novdeželni volivni red na temelju spleš- negain tajnega glasovanja, utemeljena v pri- hodn. seji.

Ladec, 31. oktobra. Današnji seji je priložil deželni odbor poročila o na- kupu osestva pri St. Lenartu za po gro- fici Culinski ustanovljeni dom rekonva- lescentne in o predlogu poslanca Roša za ustanovitev slovenske meščanske šole v Tr- bovljah. Sodišče zahteva, da se izročita po- slanca Shacherl in Ornig, ki je to- žen radi izžaljenja časti. Poslanec Resečl

je utemeljeval svoj predlog o izpremembi občinskega volivnega reda ter je nastopil za tajno glasovanje, ker sedanje javno gla- sevanje nima pomena. Poslanec Kern je nastopil proti avstrijski davčni morali, ka- tero je primerjal z rusko knuto. Prihodnja seja v petek.

Gradec, 31. oktobra. Uradni list naznanja ureditev nedeljskega počitka za celo Stajersko. V Gradcu morajo biti v ne- deljah in praznikih vse prodajalne razven prodajalnic jestvin zaprte. Prodajalnica jest- vin smejo biti odprte do pol 10. ure, ozir. 9. ure dopoldne. V krajih nad 6000 prebi- valcev smejo biti odprte vse prodajalne od 7. do 11. ure dopoldne, v krajih pod 6000 prebivalcev pa od 6. do 12 ure, v Mariboru od pol 5. ure zjutraj do 11. ure dopoldne. Slaščičarji smejo delati od 6. ure zjutraj do 1. ure popoldne, prodajati pa smeje cel dan.

Gradec, 31. oktobra. Upravni svet papirnice v Gratweinu je odobril delavstvu dane koncesije, izjavil pa je, da ne dá več nebenih novih koncesij. Danes epoldne je ravnateljstvo izdalo oklic, v katerem vabi delavstvo na delo pod starimi plačilnimi po- goji ter pravi, da se je oglasilo veliko tujih delavcev. Stavkujoče delavstvo je na shodu pogoje tovarne odklonilo z vsemi glasovi proti 9 ter se je stavka še posplošila. Jutri je v Gradcu velik delavski shod, na kate- rem se bo razpravljalo o tej stavki.

Dunaj, 31. okt. Strankarski shod so- cialne demokracije je vest o ustavnih re- formah na Ruskem sprejel z največjim na- vdušenjem. Zbor je prepeval revolucijske pesmi. Schuhmeier je predlagal, naj se se- ja prekine, ker sedaj prestop za socialne demokrate ni v zberovalni dvorani, ampak na cesti. Skupaj je predlagal, naj socialni demokratje nastopijo v vseh mestih in pridigajo revolucijo. Zvečer je pričakovati velikih demon- stracij pred dvorom in parla- mentom.

Dunaj, 31. oktobra. Sem je dešla vest, da bo turška vlada odnehala v zadevi finančne kontrole v Makedoniji predno bodo vlasti izvršile ostre korake proti njej.

Dunaj, 31. okt. Ministrski predsednik baron G a u t s c h se je včeraj zjutraj vrnil iz Karlovih vari.

Budimpešta, 31. oktobra. Odbor koalicije ima danes sejo. Debata je jako ži- vahna. Skoro gotovo izide manifest v ka- terem bo koalicija preglaševala nadaljni boj proti Fejervaryju.

Budimpešta, 31. okt. Fzm. princ L o b k o v i c je umirovljen.

Varšava, 31. oktobra. V Kijevu so se včeraj trije regimenti uprli.

Varšava, 31. oktobra. Prometni mi- nister je naznanil, da političnim zahtevam stavkujočih železničarjev ne more ugoditi, ekonomskim pa bo ugodil.

Berolin, 31. oktobra. Na ruskih postajah se nahaja pol milijona ruskih go- sij, katere so kupili nemški trgovci, a katere vsled stavke železničarjev ne morejo naprej. Gosi katerih vrednost je 1 in pol milijona mark, bodo vsled nezadostne hrane poginile.

Kiel, 31. oktobra. Nemške bojne ladje so z ezirom na dogodke v Rusiji s polnim parom konsignirane.

Pariz, 31. okt. Iz Peterburga poro- čajo, da je ondi razširjena vest, da je o n d i u m o r j e n T r e p o v. Vest še ni potrjena.

Kijev, 31. oktobra. Na ulici je bil aretiran docent vseučilišča Leontovič, ko je hotel napraviti na ulici reševalno postajo. Razvil se je boj, pri katerem je neka pa- trulja oddala slepe strele. Magistrat v per- manenci. Mir se vrača tu in v Harkovu. Advokati in njihovi koncipijenti so sklenili proglasiti tridnevno stavko.

Peterburg, 31. okt. V Revalu so se spopadli vojaki z množico. Vojaki so ustrelili dvakrat in ubili 45 oseb, 90 pa ra- nili. Posebno resni so nemiri v Odesi, kjer je bilo ubitih 200 oseb, ravno toliko pa ra- njenih. Zvečer so kazaki razdrli napravljene barikade.

Odesa, 31. okt. Tu se širi vest, da se je pod vodstvom admiralov Birileva in C u h n i n a proti Mali Aziji ploveče bro- dovje uprlo, moštvo pobilo poveljnike in se vrnilo v Sebastopolj, kjer je razobesilo upor- no zastavo.

Peterburg, 31. okt. Carjev mani- fest, ki daje Rusiji ustavo je izšel ter pov- darja, da se je vladi posrečilo pomiriti pre- bivalstvo s tem, da daje prebivalstvu me- ščanske pravice, ki temelje na nedetajli- vosti osebnosti svobode, vere in zberovalne svoboščine, razširjenju volitev v dume na podlagi splošne volivne pravice, dalje, da se ne sme izpremeniti nobena postava ake temu ne pritrdi drž. дума, po drž. dumi naj pre- bivalstvo po svojih izvoljencih nadzira de- lovanje oblastev. Volitve v dume se vsled tega ne odlože.

Peterburg, 31. oktobra. Carja je pregovoril Witte, da je Rusiji dal ustavo Obsedno stanje je po celi Rusiji odprav- ljeno.

Peterburg, 31. oktobra. Witte je izročil carju spis, na katerega je zapisal: „V ravnanje“. Witte pravi, da prevzema vlado pod pogoji enakosti vseh ruskih držav- ljanov na podlagi meščanskih svoboščin in da se ustvarijo vsi predpogoji za enakost vseh Rusov pred postavo brez ozira na narodnost ali veroizpovedanje. Vlada se ne sme ume- šavati v volitev dume in odpraviti se mo- rajo vse izjemne naredbe, ki omejujejo me- ščanske prostosti, vse represalije, ki so na- perjene napram stvarem, ki niso nevarne državi. Zaupa naj se političnemu taktu ru- skega ljudstva. Njegovo načelo je poštenost in odkritosrčnost pri izpeljavi političnih svoboščin.

Peterburg, 31. okt. Z velikanskim veseljem je sprejelo prebivalstvo carjev ma- nifest. Po ulicah se razlegajo klici: „Živila svoboda, živila svobodna Rusija!“ Vse pa- trulje so odpoklicane v vojašnice.

Berolin, 31. okt. Zadnje dni je stav- kalo v Rusiji sedem milijonov delavcev. Go- spodarska škoda je bila v dosedanjih stav- kah večja nego stroški rusko-japonske voj- ske. Delavska sila je vplivala na merodajne kroge in priborila Rusiji ustavo, ki je iz- dana ob 12. uri, kajti na razne delavske shode so prišli častniki v spremstvu voja- kov ter so pozivljali delavce in dijake naj ne streljajo na vojake, vojaki pa ne bodo streljali nanje. V nekaterih mestih, kakor v Moskvi, Harkovu, Lodzu se se ustanovile lokalne vlade, kajti državna oblast ni imela nobene avtoritete več. V Moskvi je imel de- jansko vlogo v rokah župan.

Odesa, 31. okt. Tu je sedaj mir.

Varšava, 31. okt. Bliskoma se je po mestu raznesla vest o ustavnih reformah. Po mestu je včeraj zvečer vojaštvo izpraz- nilo ulice. Guverner je dovolil le enemu ča- sopsisu, da je v posebni izdaji naznanil ustavo.

Varšava, 31. okt. Med prebival- stvom je vsled dobljene ustave nepopisno veselje. V restavracijah se se kar objemali ljudje. Tudi častniki so se udeleževali ma- nifestacij ljudske radosti. Konec stavke je vsled dobljene ustave skoro gotov.

Peterburg, 31. oktobra. Mestna дума je odposlala carju zahvalni telegram. V brzojavki дума pozdravlja svobodo in srečno bodočnost „ruske domovine“. Brzo- javka zaključuje z besedami: Hura carju zvestega ljudstva.

Peterburg, 31. oktobra. Car je odobril od Witteja sestavljeno listo novih ministrov.

Tokio, 31. oktobra. V par dneh bo dograjen pri Tokiu nov arzenal za vlivanje topov velikega kalibra. Za nove konje izda Japonska 50 milijonov frankov.

Monteleone, 31. okt. Včeraj je bil v Kalabriji zopet močan potres.

London, 31. okt. V budoirju lepe operetne pevke Millar se je ustrelil baron Raw pl. Holzhausen.

Kaw pl. Frohnhausen.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Daa	Čas opa- zovanja	Stanje buro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
30	9. zveč.	734'1	3'1	sl. jug	obl.	0'0
31	7. zjutr.	731'9	0'0	sl. svzh.	pol obl.	
	2. pop.	730'2	6'1	brezvetr.	.	
Srednja včerašnja temp. 4'5°, norm. 7'6°.						

Književna poročila.
Hribar, **Popevčice** II. zvezek, vezano K 3' --. **Učiteljski koledar** z imenikom učiteljskega osebja na Kranjskem, Južnem Stajerskem in Primor- skem etc. 1905/6. Sestavil Fr. Gärtner. Vezano (dobi se za 75, 100, 125 in 150 učencev). Cena 70 h do

1 K. — Sienkiewicz, **Potop**. Zgodovinski roman II. knjiga K 2'80 (popolno delo velja K 6'40. — Knab, **Rechenbuch** für die unteren Klassen höherer Lehranstalten K 3' --. **Edelsteine** aus reicher Schatzkammer. Eine Sammlung schöner Stellen aus den Schriften von Alban Stolz K 2'16. — Schön- bach, **Über Lesen und Bildung** K 5'40. — Hageman, **Psychologie**. Ein Leitfadens für aka- demische Vorlesungen sowie zum Selbstunterricht K 4'80. — Knur, **Christus medicus?** Ein Wort an die Kollegen und die akademisch Gebilde- ten überhaupt K 1'20. — Hülster, **Das franzö- sische Konkordat** K --'60. Giehl, **Kreuzes- blüten**. Meinen lieben Gefährten in Krankheit und Leiden zur frommen Unterhaltung geweiht, vezano K 3'12. — Bremscheid, **Kurze Sonntags- predigten** für das ganze katholische Kirchenjahr K 3'36. — Schmölzer, **Andreas Hofer** und seine Kampfgenossen K 4' --, vezano K 5' --. — Janežič- Bartel, **Deutsch-slovenisches Hand-Wör- terbuch** K 6' --, vez. K 7'20. — Monfang-Selbst, **Officium divinum**. Ein katholisches Gebetbuch lateinisch und deutsch zum Gebrauche beim öffent- lichen Gottesdienste K 3'60. — Pütz, **Lehrbuch der vergleichenden Erdbeschreibung**. K 3'60. — Greiffenstein, **Die Reiterin auf der Römerstrasse** und andere Erzählungen, vezano K 3'96. — Keppler, **Aus Kunst und Leben** vez. K 8'40. — Bergano Ohler, **Ermahnungen im Beichtstuhle** K 2'16. — Scherer - Lampert, **Exempel Lexikon** für Prediger und Katecheten, I. Lfg. K 1'20. (Delo bo popolno v 40 sešitkih po K 1'20.) — Toussaint, **Betrachtungen** für jeden Tag des Kirchenjahres nach Alphons Maria von Liguori, 2. zv. vez. K 6'72. — Pastor, **Erläute- rungen und Ergänzungen zu Janssens Geschichte des deutschen Volkes** IV. Band, 5. Heft: Hirn, Geschichte der Tiroler Landtage von 1518 bis 1525 K 3'24. — **Forschungen zur christlichen Literatur- und Dogmenge- schichte** V. Band, 4. Heft Ernst, Papst Stephan I. und der Ketzertaufstreit K 4'20. — Bonn, **Lustige Soldaten-Geschichten** für Jüger und Volk. Ve ano K 3'60. — Hansjaken, **Der Vogt auf Mühlestein**. Erzählung aus dem Schwarzwald. S. podobami, vezano K 1'40. — Ledos **Lacor- daire** K 1'92. — Marx, **Handbüchlein der Krankenpflege** zu Hause und im Hospitale zu- gleich ein Unterrichtsbuch für angehende Kranken- pflegerinnen. Vezano K 2'16. — Walter, **Theorie und Praxis in der Moral** K 2'40. — Welsch, **Biblisches Handwörterbuch**. Zusammen- stellung der biblischen Personen, Orte und Sagen und Erklärung derselben nach der geographischen, historischen, archäologischen, natur- und kulturge- schichtlichen Seite hin K 4'32. — Franco, **Herz Jesu Gebetbuch**. Vezano K 3'36. — Bodeusch, **Fremdwörterbuch**. Ein praktisches Nachschla- gebuch für Zeitungsläser, Kaufleute, Beamte etc. Vezano K 3' --. Blot, **Das Wiedererkennen im Himmel**. Trostbriefe K --'90.

Za verne duše.
Rosignoli S. J., **Erbarmet euch der armen Seelen** im Fegfeuer. Wunderbare Er- eignisse aus dem Jenseits K 1'80. — Binnet - Jen- nesseaux S. J., **Der Freund der armen See- len** oder die katholische Lehre vom jenseitigen Reinigungsorte Vezano K 2'88. — Schmeider, **Das andere Leben**. Ernst und Trost der christlichen Welt- und Lebensanschauung K 7'44. — Keller, **150 Armentseelen - Geschichten**. Ernster Spiegel für jeden Christen K 2'70. 2241

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Zahvala.
Povodom obhajanja moje petindvajsetilence dne 28. oktobra t. l., priredili so mi nekateri gos- podje in gospé slavnosten večer, pri katerem so mi izražali svoje čestitke ter podarili krasne šopke. Vsem tem p. n. gospodom in gospem, kakor drugim prijateljem, izrekam tem potom svojo naj- srčnejšo zahvalo, proseč jih, da me ohranijo še nadalje v prijaznem spominu.
V Ljubljani, 30. oktobra 1905.
2235 1—1 **Franč Jenko**
upravitelj „Koližeja“ in meščan ljubljanski.

VITA
naravna mineralna voda
Najčistejši Natron-vrelec.
Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, katarih v sap- niku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kasnerju. Dobiva se tudi v vseh le- karnah in drožerijah 1542 10

VITA
Naravni dobri
brinjevec
1673 16—13 se dobi pri
L. Šebeniku v Sp. Šiški.
2080 6—6 **Najfinejši**
prosekar
se dobi v vinarni „pri belem volku“
Ljubljana, Wolfove ulice št. 4 (Lenče).

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
 Nadomestek za
Pain-Expeller
 je splošno priznana kot izvrstno bol
 blažujoče mazilo; cena 80 v., K 1'40
 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
 Pri nakupovanju tega povsod pri-
 ljubljene domačega sredstva, naj se
 jemlje le originalne steklenice v škat-
 ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
 iz Richterjeve lekarne, potem se je
 gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
 pri „zlatem levu“ v Pragi
 Elizabethgasse št. 5 nova.
 Dnevno raspoložljive.

Iščemo
 v vsakem mestu, trgu in večji vasi na Kranj-
 skem in Primorskem po enega stalnega
zastopnika za prodajo naših zelo prak-
 tičnih in cenihi

strojev za pranje
 ki jih kupi vsaka razumna gospodinja.
 Reflektira se le na resne in marljive
 osebe, ki morejo tudi jamčiti za svoje od-
 jemalce. Ponudite tvrdki: 2238 3-1

ZEMBRUSKI & COMP. v Trstu
 Via Lodovico Ariosto št. 2.

Lepo stanovanje
 3 sobe, prifitline in uporaba vrta se
 odda za november ali za pozneje.
 Kuhnova cesta št. 23. 2240 3-1

Odda se 2168 4-4
s 1. novembrom lokal
 za pisarno ali prodajalno v Sodnijs-
 kih ul. 4, za 1. febr. velik lokal za
 prodajalno ali pisarne istotam, in
 konečno v Kolodvorskih ul. 32 za
 1. februar stanovanje s 5 sobami.
 Več pove kamnosek **Al. Vodnik.**

Hiša
 se da v najem **fakoj**, in za več let — v
 prijetnem kraju tik cerkve z **gostilno**, pro-
 dajalno z mešanim blagom, razpro-
 dajo tobaka, dalje s tremi sobami, klet,
 shramba, konjski hlev in vrt. Hiša je
 pripravna za vako drugo obrt, na razpo-
 lago je tudi nekaj polja. — Več se izve pri
 lastnici
Alojziji Štamcar
 2187 4-2 Velesovo, p. Cerklje, Gorenjsko.

Mlin se proda iz
 proste roke
 na Dolenjskem
 blizu železn. postaje. Pri mlinu je
 vodni padec (10 m). Pripravno za
 napravo kake tovarne. 2078 22-7
 Več v upravnistvu „Slovenca“.

Novo istrsko vino
 se pošilja natančno po naročilu:
muškat, belo vino, refošk,
teran. Specijelno **belo vino** za
 sv. maše.
 Prodaja po najnižjih cenah
Anton Ferlan di Giorgio
 Rovinj, Istra. 2186 24-2

Gospodične
 katere se želé izobraziti
v šivanju in krojnem risanju
 1828 52-15 sprejema
 Franja Jesih, Ljubljana, Stari trg 28.
 Dobi se tudi
kroj po životni meri.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem
 prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati in sestra gospá
IVANA ZAJZ roj. TRAVEN
 po dolgotrajni, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umira-
 joče, v 29. letu starosti danes ob 2. uri zjutraj mirno v Gospodu
 zaspala.
 Pogreb predrage ranjke bode v četrtek, dné 2. t. m., ob 10. uri
 dopoldne.
 Sv. maše zadušnice brale se bodo v župnijski cerkvi v Št. Jakobu
 ob Savi.
 Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazen
 spomin.
 Ljubljana, dné 31. oktobra 1905. 2242 1-1
 Ivan Zajc, soprog. Ivanka, Ivan, Mici, Julka, Jožko, Stanko otroci.
 Franc Traven, brat. Tončka in Mici Traven sestri.

Dražba
 letošnjega cerkvenega vina — čez 50 polovnjakov izvrstne kapljice, bo
 dne 7. novembra t. l. pri Sv. Petru niže Maribora.
 2259 (2-1) **Cerkv. predstojništvo.**

Najcenejše in največja
 domača
 eksportna tvrdka.

Razpošiljanje
 švicarskih ur na vse
 kraje sveta. 2237 (26-1)

Urar in trgovec
H. SUTTNER v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo najfinejših,
 natančnih švicarskih ur, kakor najbolj
 slovečih znamk: Šafhausen, Omega, Ros-
 kopf, Urania itd.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski,
 verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d.
 najfinejšega izdelka po najnižih cenah.

Dokaz, da je moje blago zares fino in
 ceno je to, da ga razpošiljam po vsem
 svetu in imam tudi odjemalce urarje in
 zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik,
 kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.

Št. 502. Nikelnasta anker remont
 „Roskopf“ trpežno kolesje gld.
 2'45 enaka iz pravega srebra
 gld. 3'95, ista z dvojnatim, 3 sre-
 brnim pokrovom gld. 6'50.

Moške ure $\frac{2}{3}$ naravne velikost!
 o o o

Št. 505. Prava srebrna cilindar
 remont. trpežno kolesje in z
 močnimi pokrovi gld. 4'85, ista
 z dobrim anker-kolesjem
 gld. 5'95.

HOTEL „UNION“.
 V veliki dvorani tega hotela bo
danes, v torek, 31. oktobra t. l.
 ob 8. uri
velik vojaški koncert.
 Vstopnina 60 vinarjev.
 2234 (1-1) **Ant. Kamposch.**

Založnik c. kr. drž. uradnikov.
 Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana
 Stari trg št. 9 Stari trg št. 9
 priporoča svojo tovarniško zalogo 583 52-48
 suknene, platnene in perilnega blaga
 po izredno nizkih stalnih cenah.
 ♦♦ Potrebščine za krojače in šivilje. ♦♦

„Pri dobrem pastirju.“

INDRA TEA
 Najboljši čaj na svetu. 1927 30-13 **Indra Tea Import Company, Ltd.**

Najelegantnejše izvršene
obleke
 za gospode in dame.
 Konfekcija,
 solidne cene,
 kulantna postrežba
 le pri
JOS. ROJINA
 Ljubljana.
 2179 20-2

Lepo stanovanje
 s štirimi sobami in pritliklinami
 se odda
 s prvim novembrom v Wolfvih ulicah št. 12.
 Poizvé se istotam.
 2066 10-16 **Pivovarna „Auer“.**

Slavnemu občinstvu uljudno
 naznanjam, da sem otvoril
 v Tržiču h. št. 142
 zraven **Hôtel Radecky**
 trgovino z urami, zlat-
 nino in srebrnino.
 Potrudil se bodem ustreči
 cenjenim odjemalcem z naj-
 boljšim blagom in najnižjimi
 cenami. — Popravila izvršujem
 točno in ceno.
 Za mnogobrojni obisk se pri-
 poročam z velespoštovanjem
 2201 3-2 **RUDOLF RUS, urar.**

Vrtnar
 razumen obdelovalec malega vrta, ki
 bi bil obenem tudi
hišnik
 se išče.
 Plača po dogovoru. Ponudba: Križevniške
 ulice št. 8. 2203 3-3

Orehe, fižol, želod
in bukovec
 sploh vse **deželne pridelke** kupi
 2166 10-5 **Anton Kolenc v Celju.**

Usak dan sveže
pince
 kakor tudi 2233 3-2
fave di morti
 (domač izdelek)
 priporoča
JAKOB ZALAZNIK v Ljubljani
 na Starem trgu št. 21 in v filijalkah.
Katoliška Tiskarna
 iporoča raznovrstne
vizitnice

Narodno srečkalno društvo „NADA“.

Pod tem naslovom osnovano društvo je namenjeno kupovati za malenkostne doneske članov raznovrstne srečke in premijske obligacije iste upravljati, ter od morebitnih večjih dobitkov porabiti eno polovico k razdelitvi med svoje člane, drugo pa v korist slovenskega (hrvatskega) vseučilišča v Ljubljani.

Iz društvenih pravil, odobrenih že tudi z razpisom c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 16. julija t. l. št. 7681, dovoljujemo si navesti sledeče točke:

§ 1. „Nada“ narodno srečkalno društvo ima svoj sedež v Ljubljani.

§ 2. Namen društva je kupovati za doneske članov take v Avstro-Ogrski dopuščene zadolžnice, ki se izžrebajo s premijami, ter razdeljevati morebitne dobitke po določbah teh pravil!

§ 3. Društvo je osnovano, kadar se vpiše vsaj 1000 deležev po 1 kroni na mesec in obstoji iz toliko odsekov, kolikrat tisoč deležev je vpisanih. Ti odseki zaznamujejo se kot „prvi“, „drugi“ itd. odsek, ter se upravljajo vsak za-se popolnoma ločeno, tako, da udeležniki jednega ne participujejo pri dobičku ali izgubi drugega odseka. Zadnji sme šteti tudi manje kot tisoč, vendar ne izpod petsto deležev.

§ 4. Društvo začne svoje poslovanje za vse odseke objednem in sicer onega dne, katerega razglasi odbor v ljubljanskem uradnem listu in v slovenskih dnevnikih. Trajanje društva določeno je na dobo petih let od dneva, katerega je začelo poslovati.

§ 5. Društvenik je vsakdo, kdor vpiše vsaj en delež po eni kroni na mesec, ter se zaveže plačevati ta znesek šestdeset zaporednih mesecev. Mesečni doneski smejo se vplačevati tudi za več mesecev ali za vso dobo vkup.

§ 7. Vsak društvenik je dolžan vpisani svoj delež plačevati brez opomina in na svoje stroške društvenemu blagajniku v pogojenih obrokih. Troški, ki nastanejo društvu z opomini ali izterjevanjem opravičeno je zahtevati, da se mu povrnejo ali pa odšteti jih od vplačanih deležev, ki se vsled tega skrajšajo na dotični znesek.

§ 10. Najmanjši izžrebani dobitki ostanejo lastnina društva, istotako vsi večji dobitki do še enkratnega zneska nakupnega kurza premijskih zadolžnic. Kar preostaja od dobitkov preko tega zneska, pridada v enakih delih društvenikom dotičnega odseka in zakladu za slovensko, odnosno hrvatsko vseučilišče v Ljubljani. Ta zaklad upravlja mestna občina ljubljanska, katerej tudi pristojna pravica določiti, koliko se sme iz njega dovoliti vladi kot enkratni prispevek za ustanovitev vseučilišča. Vsa ostala vsota porabi se naj za ustanove dijakom slovenske in hrvatske narodnosti na vseučilišču v Ljubljani.

§ 11. Do izteka petih let porabljajo se najmanjši dobitki in od večjih svote do še enkratnega zneska nakupnega kurza premijskih zadolžnic v ta namen, da se nakupijo nove premijske zadolžnice. Kar preostane denarja iz večjih dobitkov, razdeli se med društvenike dotičnega odseka, ako znaša nanj pripadajoča vsota vsaj 12.000 K, v nasprotnem slučaju pa se plodonosno naloži, ter razdeli šele takrat, kadar z obrestmi in novimi dobitki vred doseže gornji znesek.

Dokler ni društvo glasom § 3. društvenih pravil definitivno osnovano, zastopa društvo, ima odgovornost in preskrbuje vse k ustanovitvi spadajoče priprave gospod Ivan Hribar, župan ljubljanski.

S svojim pristopom podvržuje se društvenik določbam pravil in programu društva v cellem obsegu.

Pomen novega društva bo, lahko rečemo za ves naš narod, brez ozira na stranke, brez ozira na meje, gotovo velik; in da se zares ves narod lahko udeleži, določili smo, da se delež — z ozirom na svoto K 60.—, itak že malenkosten — lahko plačuje tudi mesečno po 1 krono.

Mi ne zahtevamo nobenih žrtev; vsak takoj mora spoznati sam, da je pri tem ogromnem številu srečk za vsak odsek posamezno, najceneje in strokovnjaško nakupljenih, ne-le vsaka izguba izključena, ampak, da ima vsak društvenik že v slučaju le enega večjega dobitka ne samo ves svoj delež povrnjen, temveč že znaten dobiček in da vrhutega sodeluje za podjetje, o katerega velevažnem pomenu je gotovo vsak zavedni Slovenec prepričan.

Priglase sprejema že od danes „Ljubljanska kreditna banka“ v Ljubljani. Radi enostavnosti, prihranitve poštnine itd. dovoljujemo si priporočati sl. uradom, društvom in drugim korporacijam, da nam naznanjajo svoje pristopajoče člane v enem skupnem seznamu, obsegajočem število deležev in imena udeležnikov.

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1905.

Pripravljalni odbor:

Ivan Hribar, župan ljubljanski, predsednik.

Aleks. Hudovernik, c. kr. notar. **Robert Kollman**, veletržec. **Dr. Val. Krisper**, odvetnik. **Dr. Josip Kušar**, odvetnik. **Josip Lenče**, veleposestnik. **Ladislav Pečanka**, bančni ravnatelj. **Ubaldo pl. Trnkoczy**, lekarnar. **Alojzij Vodnik**, hišni posestnik.

Jesenske in zimske novosti

za gospe in gospode, se priporoča **manufakturna trgovina** 2155 6-2
ČEŠNIK & MILAVEC Ljubljana, Lingerjeve ulice.
 Cene strogo solidne!

2183 2

?

Kdor hoče prodati proti gotovini vsakršno število **friz** (deščic), **oglja**, **bukovega lesa**, potem **borove**, **me-cesnove**, **bukove**, **jelkove**, **smrekove** in **hrastove**

hlode

naj se obrne na
Lesno industrijo v Ljubljani
 Šelenburgove ulice št. 6.

Dobro blago in nizke cene!

Anton Schuster, Ljubljana
 Špitalske ulice št. 7

priporoča **novosti** v 2002 12-5

konfekciji za dame in deklice, bluze, deških oblek, modnega blaga za dame in gospode, tirolski loden, parhent, šerpe, žepni robci, garniture, flanelaste odeje, najboljše belo blago in vsakovrstne preproge.

Vzorci na zahtevanje poštne prosti!

Najbolje in najizvrstnejše **tamburice** izdeluje in razpošilja 1760 6-3
Prva sisačka tvornica tamburic

J. Stjepušin

Sisak, Hrvatsko.

Odlikovana na pariški razstavi l. 1900 in na milenijski razstavi 1896.

Razun tamburic in skladeb za tamburice so v zalogi tudi razna druga glasbila kot gosli, kitare, citre, mandoline, harmonike, okarine itd. za katere se pošlje poseben cenik s slikami.

Velik ilustrovani cenik se pošlje vsakemu franco in zastoj.

V istej tvornici izhaja strokovni tamburaški list pod naslovom „Tamburica“, ki stane na leto z glasbenimi prilogi vred le 8 kron.

Ernest Hammerschmidta nasledniki
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-34

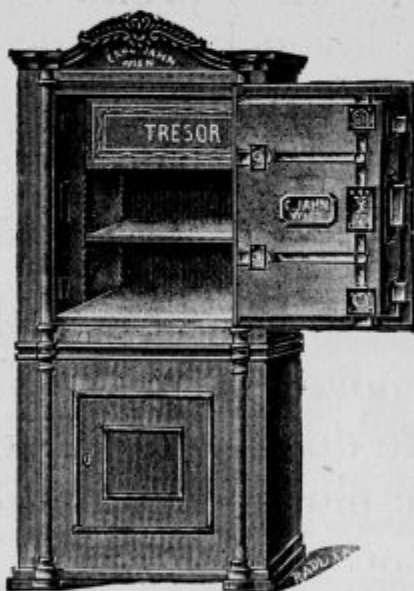
Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

V soboto, 30. septembra 1905 se prične
popolna prodaja

vsega še nahajajočega se **manufakturnega blaga**, narejene **moške obleke**, **bluz** in **površnih jopic** za **dame**, **preprog**, **posteljnih oprav**, **perila** itd.

v Ljubljani, Resljeva cesta 3

400 104-51 nasproti jubilejnega mostu

zaradi takojšnje popolne opustitve trgovine.

Prodajo se tudi večje partije **zimskega blaga** ceno na debelo gg. trgovcem v okolici.

Istotako se daje **prodajalna v najem**.

Naznanilo.

Delniška stavbinska družba „Union“

uljudno naznanja, da je **otvorila** 2215 2

ново zgrajeni hôtél „UNION“ v Ljubljani

dné 29. oktobra t. l.

Vodstvo hotela je prevzel g. A. Kamposch.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja, da je **otvoril**

restavracijo in kavarno

v novo zgrajenem hôtélu „UNION“ v Ljubljani

dné 29. oktobra t. l.

A. Kamposch.

2216 2

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna zvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
 i. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-118